ԻԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5647 | ՕԳՈՍՏՈՍ 18/31 1904 | ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ | 18 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1322 | ԻԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5647

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ: ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՌԱՂԴԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մէկ երկու սերունդ առաջ՝ մեր վարժարաններու վարիչներէն միայն մէկ բան կը պահանջէին. Տօկուն փայտ մը՝ տղոց գագաթները ծեծելու համար, ուրիշ ոչինչ։

Այսօր սակայն, գրեթէ ամէն բան կը պահանջուի մեր տնօրէններէն, նոյն իսկ կենցաղագիտութիւնը, զոր սակայն Թաղականն ու Հոգաբարձուն շատ սխալ կերպով կը հասկնան։

Թաղականին եւ Հոգաբարձուին համար՝ տնօրէնէ մը պահանջուելիք կենցաղագիտութիւնը ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ զեղծուած խոնարհութիւն մը իրենց առջեւ, ինչպէս նաեւ հլու եւ համակերպող հնազանդութիւն մը՝ անոնց քմայքի ու սահմանին։

Այն տնօրէնները՝ որոնք այս պաշտօնական յատկութիւնը ունին, կրնան հանգիստ քնանալ եւ ապահովուիլ իրենց պաշտօնին անվտանգութեան նկատմամբ. եթէ նոյն իսկ ոչինչ ըլլան, եթէ նոյն իսկ բնաւ արդիւնք չտան, կրկին ոչ ոք կը մտածէ զիրենք ճամբու դնել։

Ապահովաբար արժանաւոր եւ խղճամիտ Թաղականներ եւ Հոգաբարձուներ ունինք, բայց ընդունեցէք որ մեծամասնութիւնը գլխաւորաբար անփութութեան համար պաշտօնի գլուխ կ'անցնի։ Այդ մեծամասնութեան աչքին՝ դպրոցին եւ եկեղեցւոյն գործերը այնչափ նշանակութիւն չունին՝ որչափ ունի իրենց անձին մատուցուելիք յարգանքի եւ պատւոյ հարկը։

Հետեւաբար՝ երբ տնօրէններ այդ հարկը կը հատուցանեն լիովին, յաճախ աշխատութենէն ալ ազատ են, ինչո՞ւ չպահեն զանոնք, ինչո՞ւ չմշտնջենաւորեն անոնց պաշտօնը։

*
* *

Այս սխալ ըմբռնուած կենցաղագիտութեան նշանակութիւնը այնքա՜ն մեծ է Թաղականներու եւ հոգաբարձուներու աչքին՝ որ տնօրէնէ մը պահանջուելիք ուրիշ ամէն յատկութիւնները մի միայն անոր կապուած են։

Ուսուցիչներ կան՝ որոնց իսկական արժէքը ծանօթ է մեզ ամենուս, մարդիկ որոնց իբր ուսուցիչ ունեցած արժանիքն իսկ խնդրական կը գտնենք, եւ որոնք սակայն տարիներ ու տարիներ իբր տնօրէն կը պաշտօնավարեն այս կամ այն վարժարանին մէջ։

Կան տնօրէններ, որոնք մարդկօրէն երեւակայելի գրեթէ բոլոր Թերութիւններով կ'ամբաստանուին, որոնց անկարողութիւնը կ'ապացուցուի ամէն օր, որոնք չարաչար կը քննադատուին, կը դատափետուին իրաւամբ, եւ որոնք սակայն իրենց պաշտօնին վրայ հաստատ կը մնան այնպէս, ինչպէս առողջ ու կորովի մարդ մը կը կենայ իր սրունքներուն վրայ։

Կան տակաւին տնօրէններ՝ որոնք կապելաններու մէջ մէջ, օղիի տակառներու շուրջը կը բոլորին, որոնք իրենց անհեռատեսութեամբ բազմաթիւ տղոց կեանքը կը վտանգեն, ու կրկին պաշտօննին չեն կորսնցներ։

Տարւոյն ընթացքին մէջ քննադատուած տնօրէններէն ո՞րը հրաժարեցուցուեցաւ այս արձակուրդի ամիսներուն։ Բոլոր երէկուան ապիկարները, անկարողներն ու անարժանները՝ որոնք վաղուան ապիկարներն ու անարժանները պիտի ըլլան, իրենց պաշտօնին վրայ են նորէն։

Այդ մարդիկը, իրաւ է, շատ յատկութիւններ չունին, եւ ոչ մէկ կերպով կրնան պահել ու բարձրացնել իրենց պաշտօնին բարոյական յարգն ու նշանակութիւնը, բայց վերջապէս ունին այն միւս անգնահատելի յատկութիւնը, Թաղականներու եւ հոգաբարձուներու ըմբռնած կենցաղագիտութիւնը որ այնքան յարգի կը դարձնէ զիրենք։

*
* *

Երկու սերունդ մը առաջ, օրուան պատուելիները քծինքով, շողոմելով եւ անարժանութիւններ խնկարկելով կը տիրանային ուսուցչական պաշտօններու եւ զանոնք կը պահէին։

Հոգաբարձու, Թաղական եւայլն չկար անոնց օրով, բայց ամիրաներ կային, եւ վարպետորդի պատուելիներ շատ լաւ գիտէին այդ վերջին իշխողներու սերունդին տկար կողմերը, զոր կը շահագործէին սքանչելապէս։

Պատուելին՝ որ գիտէր ամէնէն շատ եւ ամէնէն վար խոնարհեցնել իր գլուխը, պատուելին՝ որ շողոքորթելու եւ քծնելու լաւագոյն մեթոդը ունէր, ուզածը կը ստանար ամիրաներէն, եւ այն ատեն միայն աթոռը կը կորսնցնէր, երբ քծնելու եւ շողոքորթելու արուեստին մէջ զինքը գերազանցողներ կը ներկայանային։

Աւելի քան կէս դար անցած է այն օրերէն ի վեր, եւ տակաւին վարժարաններու պաշտօնէութեան ընտրութեան եղանակը նոյնը կը մնայ։ Երէկուան ամիրաներուն տեղ այսօրուան հոգաբարձուները եւ Թաղականները կան, եւ երէկուան պատուելիներուն տեղ ալ այսօրուան ուսուցիչներն ու տնօրէնները։

Կէս դար առաջ պատուելի մը՝

— Պէյի՛, ամիրա, կ'ըսէր։

Այսօրուան ուսուցիչներն ու տնօրէնները՝

— Ծառա՛յ եմ, էֆէնտիս, կ'ըսեն։

Միակ տարբերութիւնը բառի մէջ կը կայանայ։

Տխուր բաղդատութիւն մըն է ասիկա, բայց ի՛նչ օգուտ որ իրականութիւնն իսկ է։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ

Բ.

Աբսէնդ (բէլին). — Կոշտ եւ տակուն բոյս մը, որ ճամբու եզերքները եւ ապառաժներու վրայ ինքնիրեն կը բուսնի, սակայն ամէն տեղ չգտնուելուն համար՝ մշակելով կը բազմացուի։ Ամէն հողի վրայ կ'աճի, շատ լեղի է, արիւնի եւ մարմնոյ զօրութիւն տալու, ջերմը եւ ճճիները անհետացնելու յատկութիւնն ունի. դեղին, տժգոյն եւ տկար կանանց համար շատ գործածական է, մէկ խօսքով՝ աղքատին քինինն է։ Յուլիսի եւ Օգոստոսի մէջ կը ծաղկի. ծաղիկները փոքր, դեղնորակ, տերեւներու երկու երեսները սպիտակ մազերով ծածկուած են. բժշկութեան մէջ ծաղիկն ու տերեւը գործածելի են։ Տասը կամ երեսուն տրամ աբսէնդը օխա մը տաք ջուրի մէջ դնելով քանի մը վայրկեան մնալէ յետոյ հեղուկը պատրաստուած կ'ըլլայ։ Աբսէնդագինին օխա մը ճերմակ գինիին մէջ 30 տրամ աբսէնդ դնելով՝ 8 աւուր չափ կը թողուն եւ գինին հանելով կը պատրաստեն. այս գինին վերը յիշուած տկարութեանց դարմանումին համար կը գործածեն, պայմանաւ որ ստամոքսին մէջ ջերմութիւն եւ այրում չեղած ատեն խմուի։ Թորելով աբսէնդի ոգին կը ստանան. մշկախոտն ալ (միսք օթու) աբսէնդի տեղ կը գործածեն։

Վայրի լախուր (քէքէվիզ). — Պարտէզներու մէջ մշակուած անուշ լախուրէն աւելի ազդու ըլլալուն համար՝ միշտ պարտէզի մէջ ունենալը օգտակար է. արմատը շատ կը գործածուի, բայց ջերմի տաքն տերեւներու գործածումը վերջին ծայր օգտակար է։

Սխտոր. — Պարտիզպանութեան յատուկ բոյս մըն է. խիստ ազդեցիկ ըլլալով տեսակ մը մաքրող է. եւ մարսողութեան ոյժ տալով, ճճիները կ'անհետացնէ. հում եւ կամ մէկ երկու մատը կաթի մէջ եռացնելով կը գործածեն։

Նուշ (պատէմ). — Երեսուն հատ անուշ նուշ եռացած ջրի մէջ կակղցնելով՝ վրայի նուրբ մաշկը կը հանեն եւ 30 կամ 60 տրամի չափ շաքարի հետ խառնելով սանդի (հավան) մը մէջ լաւ մը կը ծեծեն, վրան ալ քիլօ մը պաղ ջուր կը լեցնեն եւ դգալով մը լաւ մը կը խառնեն։ Մաքուր եւ բարակ լաթէ մը անցընելէ յետոյ սոմադա կոչուած ախորժելի եւ զովացուցիչ ըմպելին կը պատրաստեն։

Վարսակ (եուլաֆ). — Արտերու մէջ կը մշակուի, ծանօթ է, դգալ մը վարսակը քիլօ մը ջուրի մէջ քիչ մը ատեն եռացնելով ջուրը կը թափեն, ուրիշ ջուր կը լեցնեն. քիչ մը մեղր խառնելով բրինձի նման ջուրը ամբողջութեամբ ծծուելէ յետոյ միայն կը գործածեն։

Ծղեմ (այրըք օթու). — Իբրեւ երկրագործ՝ վնասակար կը համարինք, իսկ իբրեւ բժիշկ՝ խիստ օգտակար բոյս մը. Թարմին գործածութիւնը չոր ծղեմի գործածութենէն լաւ է։ Ծղեմի արմատը թոյլ, զովացուցիչ եւ միզեցնող է. 30 տրամը մէկ կամ մէկուկէս քիլօ ջուրի մէջ եռացնելու է, մինչեւ որ մէկ քիլօյի իջնէ ջուրը. ամէն օր առանց վախնալու քիլօ մը կրնայ գործածուիլ։

Ելակ. — Ելակի արմատը միզաբեր է եւ պնդացուցիչ. արեան պակասը կը լեցնէ. օրը համար 15-30 տրամ ելակի արմատ քիլօ մը ջուրի մէջ եռացնելով կը խմեն։ Փորհարութիւն եւ նիհարութիւն ունեցող երիտասարդները ելակներին նոր տերեւները՝ երեքպատիկ ջուրի մէջ կէսը մնալու չափ՝ կ'եռացնեն եւ ջուրը կը խմեն։ Ելակը զովութեան եւ բնութեան բարեխառնութիւն կու տայ. ամառուան չափաւոր ուտելով եւ կամ ջուրը ծծելով՝ հիւանդ մարմնոյ արիւնը եւ մաղձը կը բարեխառնէ։

Ա. ԵՍԱՅԵԱՆ

ՕՏԱՐ ԷՋԵՐ

ՏԷՐԻՒՇԷԹ

Մարմինը՝ մարդուս իսկութիւնը ծածկող դիմերեսոյթ մըն է լոկ, որ մեր լոյսին կամ ստուերին վրայ կը սաւառնայ։ Իրականը՝ հոգին է։ Ճիշդը խօսելով, դիմա՛կ մըն է մեր դէմքը։ Ճշմարիտ մարդը՝ մարդուն մէջ եղա՛ծն է։ Միս ըսուած այս պատրանքին ետեւ պատըսպարուած այդ մարդը եթէ տեսնուէր, հաճելի անակնկա՛լ մը պիտի ըլլար։ Արտաքին արարածը իրական էակի մը տեղ ընդունիլը՝ ընդհանուր մոլորութիւն մը եղած է։ Այս ինչ աղջիկը, օրինակի համար, եթէ երեւէր, ինչպէս որ է, թռչնի՛կ մը պիտի թուէր...։

Աղջիկ մը ձեւը ունեցող թռչնիկէն աւելի՛ անուշ ի՛նչ կայ։ Սեպէ՛ թէ քովիկդ ունիս։ Ատիկա ալ Տէրիւշէթը ըլլար։ Փափկանուշ էակ։ Կը փորձուիս իրեն ըսելու. բարի լո՛յս, օրիո՛րդ սարեակ (bergeronnette)։ Թեւերը չե՛ն տեսնուիր, բայց ճռուողիւնը կը լսուի՛։ Մի՛շտ կ'երգէ։ Ծղրտուքով՝ մարդէն վա՛ր, երգովը ալ՝ անկէ վե՛ր է։ Այդ երգին մէջ խորհո՛ւրդ կայ։ Կոյսը՝ հրեշտակի մը պահարա՛ն է։ Երբ կին ըլլայ, հրեշտակը կը մեկնի։ Բայց, վերջը, կը վերադառնայ ա՛ն՝ մայրենի գգուող հոգի՛ն բերելով։ Կեանքի այդ միջոցներուն, մայր ըլլալիք աղջիկը, երկար ատեն աղջի՛կ մըն է։ Մանկամարդ օրիորդին մէջ, դեռ կը յարատեւէ մատաղ աղջիկը։ Այդ պահուն ալ ճնճղուկ մըն է ինք։ Տեսնելուդ պէս, կը մտածես. ո՛րչափ աղուոր կ'ըլլայ թէ որ չթռչի՛։ Ընտանի այս վեհանոյշ հոգին, տանին մէջ, ուզածը կ'ընէ։ Ճիւղէ ճիւղ, այսինքն սենեակէ սենեակ կը մտնէ, կ'ելլէ, կը մօտենայ, կը հեռանայ, փետուրները կ'ողորկէ. կամ մազերը կը սանտրէ. ամէն տեսակ դղրդոց ու թեթեւ աղմուկներ կը հանէ, ու, ականջէդ վար, չգիտես ի՛նչ անճառ բաներ կը մրմնջէ։ Ան կը հարցնէ՝ դուն կը պատասխանես։ Դուն կը հարցնես՝ ի՛ր գեղգեղէ՛ ան։ Ու կը խօսի՛ս հետը։ Շաղփաղփելը՝ չարունակ տանիլ է։ Այս էակը՝ երկինքն ունի իր մէջը։ Կապո՛յտ մտածում է տաք՝ սեւ խոհերուդ խառնուած։ Դո՛ւն եւ ա՛ն ո՛րչափ թեթեւահոգի, ո՛րչափ խուսափուկ, ու ո՛րչափ անառիկ ըլլալով մէկտեղ, անոր երեւոյթ չըլլալու բաղձանքովը, քանի որ կրնար անշօշափելի՛ ալ ըլլալ։

Աշխարհիս վրայ, սիրունը՝ կարեւո՛րն է։ Ու հրապուրիչ ըլլալու պաշտօնէն աւելի՛ կարեւոր գործ չկայ։ Անտառը, առանց մեղուաճանճի (colibri) պիտի վհատէր։ Խի՛նդ ծաւալել, երանութի՛ւն ճառագայթել, փայլ, փռել, ճակատագի՛րը ակնդօծել, ներդաշնակութի՛ւն, ազնուութի՛ւն, շնո՛րհք ըլլալ. ասանք ծառայութիւն չե՞ն։ Ինծի համար աղէկ է աղուորը՝ գեղեցի՛կ ըլլալը։ Առանձ տարբերած մը՝ զինքը պաշտողներուն հրապուրիչ ըլլալու հմա՛յքը ունի, անանց գիտնալու, քա՛ն մը օրով աւելի՛ տիրող կը հանդիսանայ։ Իր ներկայութիւնը՝ լո՛յս կ'արձկէ, մօտենալն ալ կը հրահրէ։ Ան երբ անցնի՝ տօն կ'ըլլայ. կ'արձանանա՛ս եթէ կայնի։ Անոր նստիլը՝ ապրի՛լ է։ Մարդկային կերպարանքի տակ, արշալո՛յսն է ա՛ն։ Ուրա՛խ կը դառնայ տունդ, երբ ինք գտնուի։ Իր մարմինին բոլոր կողմերէն եդե՛մ կը բուրէ։ Այս սքանչացումը, առանց ճիգի, կը բաժնէ ամենքին, հերիք է որ քովերնին ըլլայ։ Ունենալ ժպի՛տ մը, որ, չգիտես ինչպէս, մարդերու կրած շղթային անեղ ծանրութի՛ւնը թեթեւցնէ։ Այդ մասին ի՛նչ կ'ուզէիր որ ըսէի։ Պարզապէս երկնային բան մը չէ՞ ասիկա։ Տէրիւշէթ ունէր այդ ժպիտը։ Աւելի՛ն ըսեմ. այդ ժպիտը՝ Տէրիւշէթ ի՛նքն էր։ Բան մը կայ որ մեզի կը նմանի դէմքերնէս աւելի, դիմագծերնի՛ս է։ Դիմագծերնէս աւելի մեզի նմանող ուրի՛շ բան մը կայ, ժպիտնի՛ս է ատ ալ։ Ժպտուն Տէրիւշէթը, բո՛ւն Տէրիւշէթն է։

Ճէրսէյի եւ Կէրնըսէյի ցեղը, մասնաւորա՛պէս, հրապուրիչ հանգամանք մը ունի։ Կիները, մանաւանդ աղջիկները, ծաղկած են գեղածաղիկ եւ անբիծ աղուորութիւնով մը։ Սաքսոնական ճերմակութիւնը՝ նորմանդական Թարմութեան խառնած էր։ Վա՛ռ դէմքի՛ն այտեր ու կապոյտ աչքեր։ Անգլիական կրթութիւնը կը մեղմէ՛ զանոնք։ Այս կապոյտ աչքերը անդիմադրելի պիտի ըլլան այն օրը, երբ Փարիզեան խորութիւնը ներս հանէ. Բարեբախտաբար Փարիզ դեռ մուտ գտած չէ Անգլո-Նորմաններուն մէջ։ Տէրիւշէթ Փարիզցի չէր, Կէրնըսէյցի մըն ալ չէր։ Սէն-Բիէր-Բորի մէջ ծնած էր։ Բայց Մէս Լըթիէրի կրթեց զինքը։ Սիրուն ըլլալու համար հոգ տարաւ։ Ու սիրո՛ւն էր։ Տէրիւշէթ՝ անփոյթ եւ յորձանաց նայուածք մը ունէր։ Սէր բառին իմաստը թերեւս չէր գիտեր. սակայն, մարդիկը սիրահար կ'ընէր յօժարակամ։ Սակայն առա՛նց դէշ մտքի։ Պանդուխտ ծերունի ազնուականը, որ Սէն-Սամփսոնի մէջ հաստատուած էր, կ'ըսէր. Cette petite fait de la flirtation à poudre!

Տէրիւշէթ՝ աշխարհի ա՛ն պզտիկ ձեռքերը ունէր, առա՛նկ ալ ոտքեր, ճանճի չորս թաթիկներ, ինչպէս կ'ըսէր Մէս Լըթիէրի։ Բարութիւնը ու քաղցրութիւնը անձնաւորած էր այդ օրիորդը, որ իբր ընտանիք եւ հարստութիւն՝ հօրեղբայրը (Մէս Լըթիէրին), իբր զբաղմութիւն՝ քմածին կեանքը, իբր տաղանդ՝ քանի մը երգեր, իբր գիտութիւն՝ գեղեցկութիւնը, իբր միտք, անմեղութիւնը, եւ իբր սիրտ՝ անգիտութիւնը ունէր։ Գողթածին շնորհալից ծուլութիւնը խառնած էր կրակոտ թեթեւութեան եւ մանուկի կծկծան զուարթութեան, որ տխրութեան ալ հակամէտ էր սակայն։ Կ'զգեստի յատուկ իր զարդարանքը վայելուչ՝ բայց անճիգ էր։ Մանրիկներով գլխարկ կը կրէր ամբողջ տարին։ Այս օրիորդը ունէր բարձր եւ պայծառ ճակատ, ճկուն եւ հրապուրիչ պարանոց, առատ եւ շագանակագոյն մազեր, ողորկ եւ ճերմակ մորթ՝ ամառուան քանի մը չէկ բիծերով, մեծկակ եւ սիրուն բերան՝ եւ այս բերնին վրայ ալ՝ պայծառ ու վտանգաւոր ցո՛լքը իր ժպիտին։

Ահա՛ Տէրիւշէթը։

ՎԻԿԹՈՐ ՀԻՒԿՕ

Թարգմ. Մ. ԻՍԿԻՐԵԱՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ՏԱՐԻՔՆ ՈՐ ՊԷՏՔ Է ՍԿՍԻԼ ՏՂԻՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

— Ո՞ր տարիքին մէջ պէտք է սկսիլ տղին դաստիարակութեան։

Ձեզի պիտի ըսեմ առանց տատամսելու.

— Այն վայրկեանէն իսկ՝ ուր տղին կամքը կը սկսի յայտնի երեւիլ։

Այսինքն եթէ փոքրիկ էակը՝ տակաւին ճչող, իր բոլոր կարողութիւնով, աղաղակներովն եւ բարկութեամբը կը դիմադրէ մայրական խնամքներուն, որ կ'ուզէ կարգ կանոն դնել քանի մը ճաշերու միջեւ եւ զայն կը սովորեցնէ քնանալու իր օրօրոցին մէջ, եւ ո՛չ թէ մօրը գիրկը։ Ժամանակը եկած է հնազանդութեան բերելու մանկիկը՝ առանց անգթանալու, բայց արդէն կառավարելով, եւ զինքը բաժնելով ու ընդդէմ մայրենի խանդաղատ խնամքին կամքը։

ԳԷՇ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԱԾ ՏՂԱՆ

Օր մը այցելութիւն ընդունեցի ընտանիքի մը՝ իր երեք մանչ զաւակներովը միասին։ Հիւրասրահը մանկանոցի մը պէս կը խառնշտկուի, աթոռները, գիրքը, ... կ'ընեն ամէն բան։

Մէկը պատուհանի վարագոյրներուն կը կախուի, զանոնք պլլելով, միւսը կը նմանի ըմպելիքի դգալներով լեցուած ափսէ մը եւ կը սկսի զանոնք իրարու քով շարել, դիզել, գետնի վրայ գլտորել։

Վերջապէս պարտէզ կ'իջնեն։ Մէկ վայրկեանի մէջ ծաղկամանները քանդուած են. կը փրցնեն ծաղիկները, զորս ճեմելիքին վրայ կը բերեն կը նետեն եւ իրենց ցեխոտ կօշիկներով կը կոխկրտեն։

Կարծէ՞ք որ հայրն ու մայրը այս բաներէն զգածուին. ամենեւին։

— Տղաքը կը զուարճանան, չեն կրնար հանդարտ մնալ։

Եւ ա՛ս է բոլորը։

Ո՛վ ծնող արժանի է. մա՛յրը թէ աղջիկները...

Մեծ մայր մը

⁂ Այդ ձեզմէ միշտ յարատեւելու համար իւրաքանչիւր անգամ որ ձեր զաւկին բարեկրթութեան համար կ'աշխատիք եւ ձեր չուրջը ակնարկ մը նետեցէք ձեր ծանօթներուն շրջանակին մէջ. հոն պիտի կրնա՞ք տեսնել չփացած, հետեւաբար գէշ դաստիարակուած տղայ մը որ ժպտուն դէմք մը, լաւ նկարագիր մը ունենայ. չեմ կարծեր, զի մանկիկը ամէն քմահաճոյքներուն չարանեխ տեղի տալը զինքը ճակատագրօրէն պահանջկոտ կ'ընէ. իրեն տրուածէն բնաւ գոհ չերեւիր, անմիջապէս ուրիշ բան մը կ'ուզէ ու կ'ըլլայ յեղյեղուկ, անհանգիստ, անշնորհք եւ... շատ ձանձրացուցիչ։

ՍԽԱԼ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մեր մէջէն շատերուն, չեմ համարձակիր ըսել ամենուն համար, դաստիարակութիւնը նպատակ ունի մանաւանդ մեր տղաքը փոքրիկ կրթեալ էակներ ընել, հնազանդ, մէկ բառով բարեկիրթ, մեր ընդունած եւ սնուած սովորութեանց ներկայ գտնուելու արժանի, առանց վիրաւորելու մեր արժանապատուութիւնը։ Նորածին քմահաճոյքները խեղդելով, փոխանակ անոնց դէմ Թաւմի կռուելու, համարձակ վիճաբանութիւնը չներելով, փոխանակ զայն արծարծելու եւ առաջնորդելու եւ մեր փորձառութեան նման դիւրաբեկ հիմի մը վրայ կրթելով՝ կը ձեւափոխենք էակները ապականելու։ Դաստիարակութիւնը, մօրքնաղջիկս, պէտք է ջանայ զարգացնելու տղին մէջ սրտի եւ մարդավարութեան բոլոր յատկութիւնները — բայց ո՛չ ի վնաս իր ուժեղ կամքին, ընկերը բերելու նախաձեռնութեան — որ միտքերին ողջամիտ եւ զօրաւոր մարդիկներ կ'ընեն։ Եւ այս նպատակին հասնելու համար՝ ներելի երկու զէնքերն են սէր եւ արդարութիւն։

Հէք հայր մը

⁂ Սալոնի կրթութեան մանրամասնութիւնները պահանջելով մի՛ ջլատէք զինքը, որպէս զի յետոյ մեծութեան մէջ անփոյթ չգտնուի հնազանդութեան եւ մանաւանդ համարձակախօսութեան գլխաւոր գիծերուն վրայ, ալ թող տուէք որ խօսի, առանց երբեք ծաղրելու իր երկչոտութիւնը կամ անյաջողութիւնը։

ՃՇՄԱՐԻՏ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

⁂ Կը տեսնէք, մօրքնաղջիկս, որ ընտանեկան յարկը կամքի վարժարանն է, վարժարաններու լաւագոյնը, գերազանցապէս փորձառական վարժարանը, նախ հօրն ու մօրը եւ յետոյ մանկիկին համար։ Ամէն օր այնպէս հարկաւոր է իր կատարեալ յառաջդիմութեան չափովը։ Տղան սքանչելի, լաւագոյն դաստիարակն է մօրը համար, որ առանց ինքզինքը կորսնցնելու չպիտի յաջողէր իր զաւակը դաստիարակել. ինքն է որ յաճախ կ'ուղղուի երբ կը կարծէ ուղղել իր զաւակը։ Աւելի խոհուն, իր կոչումին աւելի տէր, կամքով աւելի զօրաւոր կ'ըլլայ, երբ կը կարծէ թէ տղին դաստիարակութեամբը կը զբաղի եւ բարոյական կատարելութեան շաւիղին մէջ յառաջանալո՛ւն է որ մայրը կարող կ'ըլլայ այդ ճամբուն մէջ առաջնորդել իր սիրելի աշակերտը. այսինքն կը նպաստէ անոր դաստիարակութեան. զի բացայայտ է մեզի համար թէ ճշմարիտ դաստիարակութիւնը կը կայանայ բարոյական մշակման մէջ եւ թէ պայմանաւոր շարժառիթները, նպատակները եւ վարելու խօսքերը այսչափ հարկաւոր արտայայտութիւններն են։

ՏՂՈՑ ՏՐՈՒԵԼՈՒ ՕՐԻՆԱԿԸ

Պէտք է որ տղան իր հօրն ու մօրը անձերուն մէջ տեսնէ առանձնաշնորհեալ էակներ, սիրոյ եւ մտքի ամէն յատկութիւններով օժտուած, երբեք պակասութեան մէջ չգտնէ զանոնք, ըլլա՛յ իրենց խօսակցութեան, ըլլայ գործերնուն մէջ. բնա՛ւ պոռչտալ, բնա՛ւ կոշտ բառեր, ո՛չ ալ մարմնական պատիժ զգացընող նշաններով կամ սպառնալիքներով հրամաններ. ձեր հրամանին առանց ընդդիմախօսութեան պէտք է որ հնազանդի ձեր տղան, ամենապարզ նշանի մը կամ բառի մը վրայ չէ ի՛նչ որ իրեն արգիլուած է եւ առանց երկարաբանութեան պէտք

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (25)

ԲԻՒԵՐ ՄԱԷԼ

ՆՕՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԽՈՒՍԱՓՈՂ ՍԷՐԸ

Դ.

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻՆ ՆԱԽԸՆԹԱՑ ՕՐԸ

Գրիւլէ նշմարեց որ Իվօն հասկցած էր իր միտքը։ Արի մարդու մը հոգին պէտք է ունենար։ Ազնուական ցեղէ այդ աղջկան բռնած դիրքը կը թելադրէր զինքը շատ զգուշաւորութեամբ վարուելու, գիտնալով որ իր յամառ դիւցազնութեամբ ոչնչացած էր այդ ցեղը։ Իվօնի նայուածքին մէջ վառող մաղձոտ չուղը չէր նմաներ Նոտարին աչքերուն մէջ փայլող անտանելի ցանկութեան։ Այդ աղջկան ձեռքը ո՛չ կը վարանէր եւ ոչ ալ կը դողար. չան մը պէս պիտի ծեծէր նոտարը, եթէ երբեք այս վերջինը իրեն մօտենալ ուզէր։

Ու, երկրորդ անգամ ըլլալով, սարսափած, բաղձանքը կծկած, առաջ նետուելու պատրաստ, Իվօն խնդրեց նոտարէն ճամբայ տալ իրեն. Գրիւլէ ետ քաշուեցաւ խոհեմութեամբ։

Այն ատեն, արհամարհոտ դէմքով, գլուխը ուղիղ բռնած, հրացոլ աչքերով, նոտարին աղէկէն անցաւ Իվօն, եւ դուռը բացաւ. դրան սեմին վրայ, նրբանցքին մէջէն գոչեց մանկամարդ աղջիկը.

— Պարոն նոտար, կը ցաւիմ որ այս կողմի բոլոր մարդիկ միասին չտեսան մեզ, դէմ առ դէմ։ Այնպէս իրաւացի պիտի ըլլային թէ վստահութիւնը ձեր առաքինութիւններուն մէջ ամենափոքր տեղ մը չի գրաւեր։

Ու ջղագրգիռ ծիծաղով մը, որ առօԹի կարմիր մը առաջ բերաւ Իվօնի դէմքին վրայ, այս վերջինը դրասենեակին մէջտեղը նետեց ժանեկեան frisը, որ տախտակամածին վրայ մնացեր էր ծայրին վրայ ուղիղ կեցած ու երերուն։

Դ.

ԱՒԵՐՈՒՄԸ

Սփոփանքի մեծ հառաչ մը թեթեւցուց Իվօնի կուրծքը, երբ անիծեալ տան սեմէն անցնելով, ճամբուն վրայ գտաւ ինքզինքը։ Եկեղեցին մօտ էր։ Ներս մտաւ, եւ իր կատարած ճիգէն պարտասուած, իր վիշտը Թափեց աղօթքի մը մէջ, արտասուաթոր աչքերով։

Ջահաւոր իսկ աբբայ Բարնէլը, որ դասին սաւաններուն մէջէն դուրս ելլելով իր աչքը կանգ կ'առնէր, կարեկցութեան եւ հայրական հոգածութեան խորունկ նայուածք մը ձգելով վրան։

Բայց ծերունի քահանան աչքը չէր հեռացներ Իվօնի վրայէն։ Այդ արցունքներուն պատճառը հասկնալ կ'ուզէր։ Ուստի սկսաւ աղօթել ձեռքի համրիչով, գերեզմաննոցը չափչփելով վերէն վար, եկեղեցիին դրան առջեւ։ Ու երբ Իվօն դուրս ելաւ, ուրախութեան ճիչ մը արձակեց, երեսը ճանչնալով։

Աբբայ Բարնէլ առաւ տարաւ զայն իր տնակը, նշդարիներու հովանիին տակ, որ երբ ամրան տապն կը ծառայէր իրեն։ Հոն նստեցնել տալու, եւ կարմրած աչքերը ցոյց տալով,

— Օ՛հ, աղջիկս, ի՞նչ նոր վիշտ ունիս, հարցուց տէրտէր սիրալիր չեշտով մը։ Գիտեմ կը դնեմ որ նորէն այդ անչնորհ մարդն է պատճառը։

Ու շարժումով մը, պատին վրայէն ցոյց տուաւ Կարմիր-Դղեակին կողմը։

— Այո՛, ըսաւ Իվօն խուլ ձայնով մը եւ աչքերը սրբելով։ Բայց այս անգամ վերջինն է։ Ալ եւս չպիտի լամ։

— Ի՞նչ պատահեցաւ, աղջիկս։ Կրնա՞ս ինծի պատմել։

Իվօն վարանում մը ունեցաւ, խղճահարելով առանց խայտառակութիւններ պարզելու ծերուկ երեցին առջեւ, որ տառապանքին կեանքը հրաժարած էր բոլորովին։

Բայց արիութիւն ստացաւ, տեսնելով որ երէցին խիստ դէմքը երկնային հեզութիւն մը առած էր։ Համարձակեցաւ խօսիլ։

Այն ատեն պատմեց իր ու Նոտարին միջեւ տեղի ունեցած անէծելի միջադէպը, Նոտարին կողմէ իր վրայ եղած բռնադատումի փորձը, ըրած լիրբ յայտարարութիւնները, որոնց հանդէպ չէր կրցած իր զայրոյթը զսպել։ Ի վերջոյ պատմեց իրենց միջեւ բացուած պայքարը, զոր Գրիւլէ պիտի շարունակէր, իրականացնելով տեղին ալ Քերհուարի գլխուն վերեւ կախ դրուած սպառնալիքը։

—Այդ մարդը մեծ Թշուառական մըն է, յարեց տէրտէր իր սպիտակած գլուխը ցնցելով։ Թերեւս աւելի լաւ կ'ըլլար ծայրայեղութեան չմղել զայն։

Բայց իսկոյն նշմարելով թէ այդ խօսքերը աւելի վրդովում եւ մտատանջութիւն կը պատճառէին Իվօնի, աբբայ Բարնէլ յարեց.

—Օ՛ն, աղջիկս, պէտք չէ չափազանցնել չարիքը։ Նախ քիչ մը կը տարակուսիմ թէ այդ մարդը համարձակութիւն ունենայ գործադրելու իր սպառնալիքը։ Մանաւանդ որ, եթէ երբեք գործադրէ ալ, մինչեւ ո՞ր աստիճան կրնայ ազդելի ըլլալ մեզի։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, գոչեց Իվօն, որուն աչքերը շողացին խելայն, վերականգնած յոյսի մը գեղեցիկ նշոյլով։

—Սա ըսել կ'ուզէի թէ ես մեծ յանցանք մը չեմ տեսներ մէջտեղը։ Պ. Գրիւլէ անիրաւ շահու մը համար կը խաչափոխէ զայն, յարեց աբբայ Բարնէլ. օրինական թուղթ մը պատռելու պարագան անդրդուելի կը վերագրուի, եւ ինծի այնպէս կը թուի թէ աննշանակալի պարագաներու ենթակայ իրողութիւն մը չէ ասոր, որուն համար այնքան կը սպառնայ այդ մարդը։

(Շարունակելի)

է հասկցնէք իրեն որոշել չարը բարիքէն եւ ասոր համար պարագաներուն յարմար օրինակներ հանդիսացնէք՝ անոր մտքին մէջ լաւ եւս դրոշմելու համար ձեր թանկագին աւանդութիւնները, որ պարտին իրեն իբր վարմունքի կանոն ծառայել: Իր ներկայութեան քով պէտք չէ տեղի ունենան անհաճոյ կագ ու կռիւ, կծու վիճաբանութիւններ. ասոնք կը նուազեցնեն այն յարգանքը զոր տղան կը տածէ հօրը, մօրը հանդէպ եւ անոնց միջեւ կը ձգեն ցրտութիւն, զոր ան կը նշմարէ, եւ վերջապէս վիճաբանութեան, կռիւներու կը փոխուին, որոնք կը պակսեցնեն անոր մէջ պատկառանքի զգացումները, զորս բնազդաբար կը սնուցանէ անոնց համար:

⁂ Պէտք է մանաւանդ ու ամէն բանէ առաջ, օրինակ ըլլալով խօսիլ:

Տղան պարտի սորվիլ ժամերու մէջ քնանալ, ուտել, ուսանիլ եւ զբօսնիլ. գիտնալու է թէ կան ներելի բաներ, կան ալ արգիլուածներ, եւ մեր բոլոր ջանքերը պէտք է միտին զինքը համոզելու թէ ան կրնայ ինքնիրեն աղէկ վարել ինքզինքը: Իր կամքին դաստիարակութիւնը պէտք է ընենք: Կասկած մ' ունենանք խօսքին վրայ ալ մը, որ նոյն իսկ շատ փոքր ըլլալով հանդերձ պիտի ըսէ ձեզի. — Կը խոստանամ ընել կամ չընել այս ինչ բանը:

Այսպէսով իրեն պիտի ներշնչենք այն վստահութիւնը, որուն տիրանալու արժանաւորութիւնը աւելի պիտի ըլլանք եւ ամէն բան հեշտ պիտի ընթանայ:

⁂ Տղան բնականօրէն նմանող է. ուրեմն պէտք է զգոյշ ըլլալ ընելու եւ ըսելու իր առջեւ ամէն ինչ որ չենք ուզեր որ ընէ կամ ըսէ. ընդհակառակը պէտք է ընել եւ ըսել ինչ որ կը փափաքինք որ արտայայտէ. ասկէ զատ երբեմն ալ հարկ է փոքրիկ ազնիւ ուշադրութիւններ հրաւիրել այս ու այն գործողութեան վրայ, զոր բնականօրէն չպիտի նշմարէր: Շատ քաղաքավար ըլլանք մեր մէջ, զգուշանանք կարգ մը պզտիկ ստախօսութիւններէ, ու մանկիկն ալ այնպէս պիտի ընէ:

Հաւասար անձնահաճութեամբ վարուինք հետը. զգուշանանք խստութեան ծայրայեղութիւններէն եւ անպատշաճ պատիժներէն, որոնց վերջ ի վերջոյ կը վարժուի: Տղան անխոհրդաբար կշտամբուելու չէ. խիստ ակնարկ մը կը բաւէ զինքը ուղղութեան բերելու համար. եթէ ան մեղք կ'ընէ՝ մեղք վճարեցնելու իր կիրքը զինքը պիտի հնազանդեցնէ, ուղիղ ճամբու մը մէջ դնելով:

Թարգմ. Տ. ՊԱՂՏԻԿԵԱՆ

Ռօտուրօ (Շար.)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Բորթ-Արթուր. — Ճափոններուն յարձակումները. — Ճափոնի ընդհանուր սպայակոյտին որոշումը. — Զինուորական գործողութիւններ:

Բարիզ, 27 օգոստոս. — Բորթ-Արթուրի պաշարման եւ յարձակումներուն վրայ խօսելով Թան բաղդատութիւններ կ'ընէ զանազան պատերազմներու մէջ պատահած համանման պարագաներու հետ եւ կը յաւելու. — «Ապագան պիտի ցոյց տայ թէ այս նմանութիւնը Ճափոններուն նպաստաւոր է եւ թէ ճիշդ հաշիւ ըրած են, իրենց գլխաւոր ջանքը նուիրելով Բաւանկ-Թանկի: Զօրաւոր մղում մը Ճափոնները դէպ ի այդ կողմը կը քաշէր, բայց անոնց բուն իսկ շահը կրնար աւելի տեղ եղած ըլլալ, եւ արդէն ըսողներ ալ կան թէ Ճափոններու գլխաւոր նպատակը պէտք էր ըլլալ ռուսական գլխաւոր բանակը, թէ սխալ մը գործեցին նախ քան Բորթ-Արթուրը պաշարելով եւ թէ աւելի աղէկ էր փոքրաթիւ զինուորներով պաշարել զայն եւ հոն վերադառնալ, երբ Լիաօ-Եանկի ռուսական բանակը ալ եւս գործելու անկարող վիճակի վերածուէր: Այս քննադատութիւնը կը հիմնուի այն կէտին վրայ թէ տեղւոյն արտաքին դիրքը թոյլ կուտար դիւրութեամբ գրաւել Բորթ-Արթուրը, քանզի որ իրենց նաւատորմին միակ գերակշռութիւնը իրենց ձեռքին մէջ կը դնէր նոյն տեղը: Ճափոնները չկրցան Բորթ-Արթուր երթալ, առանց լքանելու ռուսական բանակը որ Լիաօ-Եանկի մէջ կը կազմուէր եւ առանց անոր ամէն դիւրութիւն տալու՝ իր համախմբումը ամբողջելու համար: Ինչ որ ալ ըլլան վերագրուած կարծիքները, Ճափոնի ընդհանուր սպայակոյտը անդառնալի կերպով սահմանած է իր որոշումը Բորթ-Արթուրի մասին: Արդէն այդ որոշումը կար մայիս 5էն ի վեր, երբ Բի-Ցէ-Ուօյի մէջ ճափոնական կարեւոր թիւով զինուորներ ցամաք ելան. անկէ ի վեր օր օրի աւելի բացորոշապէս յայտնի կ'ըլլայ եւ հիմա բոլորովին անկարելի է այն ռազմագիտական ընթացքով զոր կը վարեն Օքուի բանակը Այ-Զան-Զանկի առջեւ, Նոծուի բանակը Լան-Տիա-Սանի մէջ եւ Քուրոքիինն ալ Թան-Հէյի վրայ: Լան-Տիա-Սանի ճակատամարտը, օգոստոս 24ին, եւ Այ-Զան-Զանկինը օգոստոս 25ին, անշուշտ դէպքեր են, որոնք նախաբան մը չեն կրնար նկատուիլ յարձակողական մեծ գործերու: Առաջինը գծիկներու գրաւումն է միայն եւ երկու զօրաբաժիններու ներկայութիւնը միայն ցոյց կուտայ հոն, ուր կը կարծուէր թէ Ճափոնները աւելի շատ ունէին: Երկրորդը, որուն նկատմամբ տակաւին պաշտօնական տեղեկութիւններ չկան, պարզ հետազօտութեան մը հանգամանքը ունի: Ճափոնները կը ջանան իրենց բուն իսկ կացութիւնը գաղտնի պահել, բայց ինչ որ ալ ընեն, զինուորական գործողութեանց նախաձեռնութիւնը ասկէ վերջը Քուրոպաթքինի զօրավարին կը վերաբերի եւ թէ քիչ ատենէն յայտնի պիտի ըլլայ:»

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ճակատամարտներ. — Ճափոններուն յարձակողականը — Քէլլեր զօրավարին յաջորդը. — Թունկուզներ. — Զանազան լուրեր:

Լիաօ-Եանկ, 27 օգոստոս. — Երէկ ալ ընդհարումը շարունակեց արեւելեան եւ հարաւային կողմէ՝ ռուսական դիրքերուն վրայ ուղղուած բուռն թնդանօթաձգութեամբ մը: Մինչեւ կէս օր շարունակեց: Առաջապահական կռուախումբեր կ'երթան դիրքերը:

Բեդերսպուրկ. — Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը Լիաօ-Եանկէն սա հեռագիրը ստացած է օգոստոս 26 թուականով. — «Ռուսները օգոստոս 25ին եւ 26ին գիշերը իրենց դիրքերուն վրայ անցուցին. երբոր հինգ վերսթի չափ հեռու էին: Արշալոյսին Ճափոնները սկսան յարձակիլ ամբողջ ճակատին վրայ: Կէսօրէն երկու ժամ առաջ Լիաօ-Եանկէն կը լսուէին թնդանօթի ձայներ, որոնք հարաւային արեւելեան կողմէն կուգային: Իրիկունը դեռ կը շարունակուէին այդ ձայները»:

— Լիաօ-Եանկէն առնուած տեղեկութեանց նայելով՝ Ճափոնները օգոստոս 26ին յարձակողական սկսած են բանակին ամբողջ ճակատին վրայ: Նիքոլա Իվանով զօրավարը որ Քէլլեր զօրավարին յաջորդեց, իբրեւ հրամանատար Մանչուրիոյ բանակին արեւելեան մասին, հիմա Քուրոքի զօրավարին բանակին դէմ կը մաքառի Լիաօ-Եանկէն 35 քիլոմեթր հեռուն: Յիսուն երեք տարեկան է. մասնակցած է զանազան պատերազմներու: Մօտերս Բէնցա պիտի ժամանեն Ճափոնցի 324 գերիներ:

— Բեդերսպուրկի քորէական դեսպանը՝ Զին-Բոմ-Լի հրաման ստացած ըլլալով Սէուլ վերադառնալու, ծանոյց թէ առանց դրամի չի կրնար ճամբայ ելլել, վասն զի ստակ չունի եւ միւս կողմէ 48,000 րուպլի պարտք ունի:

Լիաօ-Եանկ. — Զինուորական գործողութեանց թատրէն անցնող գնացքները յորդած են եւ ճամբաները անանցանելի դարձած: Լիաօ-Եանկի մէջ որոշակի կ'իմացուին թնդանօթի ձայները:

— Լեան-Թիան-Սիանի մէջ, Լիաօ-Եանկէն 23 մղոն դէպ ի հարաւային արեւելք, Ճափոնները վերսկսան զինուորական գործողութեանց: Ռուսական բոլոր զինուորները, Թայ-Զէ գետէն մինչեւ հարաւ շարուած, կը մասնակցին ճակատամարտին:

Բեդերսպուրկ. — Զրոյց ելաւ թէ խիստ կարեւոր ճակատամարտ մը կատարուած է Լիաօ-Եանկէն 25 քիլոմեթր հեռուն, նոյն իսկ ըսուեցաւ որ Քուրոպաթքին զօրավարը յաղթութիւն մը տարած է, բայց այդ լուրը տակաւին չհաստատուեցաւ: Ամէն օր այս տեսակ լուրեր կան, վասն զի ընդհանուր փափաք մը եւ վստահութիւն մը կը տիրէ թէ Քուրոպաթքին զօրավարը մօտերս պիտի յաղթէ:

— Լիանթաշանի ճակատամարտը, որուն առաջին մասը միայն հեռագրած է Քուրոպաթքին զօրավարը, շատ կարեւոր գործողութիւն մըն է՝ ընդարձակ գիծի մը վրայ կատարուած: Ասոր արդիւնքին վրայ զանազան զրոյցներ կան Բեդերսպուրկի զինուորական շրջանակներուն եւ լրագիրներուն մէջ:

— Ռուսական բանակին ճակատը գտնուող ռուս թղթակիցները կ'ըսեն թէ Քուրոքի զօրավարը հարիւր հազարէ աւելի զինուոր ունի, Նոծու՝ 70,000 եւ Օքու՝ 40,000: Երկու զօրաբաժիններ 30,000 հոգիէ բաղկացած, Լիաօ-Լաւսի ալ եզերքին վրայ կը գտնուին: Լիաօ-Եանկէն կը հեռագրեն թէ գետերուն ջուրերը հետզհետէ կ'իջնեն եւ ճամբաները չոր են: Օգոստոս 23ին օդապարիկ մը տեսնուեցաւ Լիաօ-Եանկի հիւսիսային արեւելեան կողմը. օդապարիկը արեւելքի ուղղութեամբ կ'երթար: Չինացիները կ'ըսեն թէ արեւելեան կողմը տեղ մը իջած է: Ին-Քէօու ցամաք հանուած թնդանօթներուն մէջ կան քանի մը խոշոր թնդանօթներ, որոնք երկաթուղիով Թաշի-Քիաօ ղրկուած են: Կ'ըսուի թէ օգոստոս 22ին Բորթ-Արթուրի 1 թիւ ամրոցին վրայ կատարուած յարձակումին ատեն Ճափոններուն կորուստն է տասը հազար հոգի. իսկ Ինչոնի մէջ երեք հազար: Կ'ըսուի թէ Տալնիի մէջ խիստ բազմաթիւ վիրաւորներ կան: Ճափոնները Զէ-Ֆուի մէջ մեծ թիւով գործաւորներ կը գրեն՝ Լիաօ-Եանկ ղրկելու համար: Ասոնք ծովի ճամբով կը փոխադրուին՝ Ուէյ-Հայ-Ուէյէն անցնելով:

Լոնտոն. — Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ Լիաօ-Զէի հովիտէն անդին Ճափոնները կը կատարելագործեն Թունկուզներուն կազմակերպութիւնը, որոնց նոր դրութեամբ զէնքեր կուտան:

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Ռուսներուն ընդդիմութիւնը. — Եւրոպացիները եւ Ճափոնները. — Հակասական լուրերու բացատրութիւնը:

Բեդերսպուրկ, 27 օգոստոս. — Զէ-Ֆուէն հետեւեալը կը հեռագրեն. — «Զէ-Ֆու ժամանող օտարական մը անդեկուցին կը հաղորդէ թէ Բորթ-Արթուր մինչեւ կը դիմադրէ Ճափոններուն, որոնք քանիցս կատարուած ամրակոծութիւններէն ետքը, նորէն բանակներ չղրկեցին՝ անձնատուութիւն պահանջելու համար: Ռուս զինուորներուն բարոյական վիճակը լաւ է: Կ'ըսուի թէ Ճափոնները մինչեւ հիմա վաթսուն հազար հոգի կորսնցուցած են, ինչ որ մեծ վհատութիւն պատճառած է անոնց: Օգոստոս 23ի յարձակումը մանաւանդ շատ կորուստներու պատճառ եղած է: Միւս կողմէ Ճափոնները ուտելիքի նեղութիւն ալ կը քաշեն, մինչդեռ Բորթ-Արթուր առատ պաշար ունի:

Զէ-Ֆու. — Ճափոնները, երէկ իրիկուն, Գերմանացի մը սպաննեցին. անցեալ շաբթու ալ Անգլիացի մը վիրաւորած էին: Կ'երեւայ թէ Ճափոնները Բորթ-Արթուրի դիմադրութենէն գրգռուած են: Արդէն Փրանսական հիւպատոսը, Փրանսացիները զգուշացուցած էր, Ճափոններուն գրգռեալ վիճակին հետեւանքով: Եւրոպացիները, առանց ազգի խտրութեան, զայրացած են Ճափոններուն դէմ: Գերմանացիին սպանութենէն ետքը Գերմանիոյ եւ Ճափոնի հիւպատոսները, ակումբին մէջ իրարու հանդիպելով, բուռն բանակռիւ մը ունեցան:

— Բորթ-Արթուրի ամրութիւնները լաւ գիտցող Ռուսները կ'ըսեն թէ թիւ 5 ամրոցին գրաւման մասին եղած հակասական լուրերը արդիւնք են սա պարագային թէ նոյն թիւը կրող երեք ամրոցներ կան՝ այսինքն երկու մարտկոցներ ձախ թեւին վրայ եւ կարեւոր ամրոց մը Ինչոնի ձախ կողմը: Կը կարծուի թէ չինական աղբիւրէ առնուած լուրը այս վերջինոյն կը վերաբերի, վասն զի Ճափոնները Ինչոնը գրաւած ըլլալով, անոնց համար շատ դիւրին էր ձեռք ձգել մօտը գտնուած դիրքը: Եթէ այդպէս է, ուրեմն ճափոնական յառաջապահները մօտը կը գտնուին այն թաղին որուն անունն է «Եւրոպական նոր արուարձան»: Ճափոնները կ'ըսեն թէ իրենց զինուորները նոյն իսկ առեւտրական թաղը կրնան մտնել: Ռուսական ամրոցները այնպէս մը կազմուած են որ պաշտպանութիւնը կարենայ շարունակուիլ, որքան ատեն որ զինուոր մը ողջ մնայ, վասն զի գլխաւոր ընդդիմութիւնը Վաղրի-Դաչին կամ Լիաօ-Թի-Զանի մէջ կը կատարուի եւ կամ այդ երկու տեղը միանգամայն:

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Նաւային ծրագիրը. — Պատերազմին դասերը. — Կարեւոր փոփոխութիւններ. — «Սմոլենսք»ի խնդիրը — Նաւի գնում. — Շանկայի ռուսական մարտանաւերը:

Լոնտոն 27 օգոստոս. — Թայմզ այսօրուան թիւին մէջ կը հրատարակէ սա տեղեկութիւնները՝ Քրոնշթատի իր թղթակցին կողմէ հաղորդուած. — «Քանի մը շաբաթէ ի վեր Խաղաղականի մէջ դէպքերու ընթացքը հիմնական փոփոխութիւն մը անհրաժեշտ ընծայած է նաւային շինութեանց մասին Ռուսիոյ նոր ծրագրի համար: Հիմակուհիմա գիտցուածը սա է թէ նոր ծրագիրը բացարձակ կարեւորութիւն մը պիտի ունենայ: Թէ՛ Քրոնշթատի եւ թէ Բեդերսպուրկի նաւային ատեանին բարձր իշխանութիւնները խորհուրդ կուտան խոհեմութեամբ վարուելու եւ մանրազնին քննելու վերջին ժամանակներու նաւային ճակատամարտներուն արդիւնքները, մարտանաւերու համար ընդունուելիք ձեւերը ընտրելէ առաջ: Հիմակուհիմա ռուսական կարեւոր նաւագործարանները կառավարութեան կողմէ գրեթէ բնաւ ապսպրանք մը չեն ստացած:»

Բեդերսպուրկ. — Կ'երեւայ թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամզտորֆ կոմսը առաջարկեր է որ անգլիական նաւեր հաղորդեն Սմոլենսքի ռուս կառավարութեան հրահանգները, որոնց համաձայն պէտք է դադրին չէզոք նաւերու խուզարկութիւնները, որոնք կը կատարուին հասկնալու համար թէ պատերազմի մաքսանենգ կը փոխադրե՞ն թէ ոչ: Երբ իմացուեցաւ որ Սմոլենսք նոր գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ, ռուսական իշխանութիւնները խնդիրը նկատողութեան առին [illegible] լուծում մը տալու հաստատ [illegible], եւ չորեքշաբթի օր Բեդերսպուրկի մէջ Լամզտորֆ կոմսը Անգլիոյ դեսպանին հաղորդեց իր առաջարկութիւնը որ ընդունուեցաւ, ինչպէս այդ պարագան կը հաստատէ Անգլիոյ նախարարապետին պատասխանը՝ Լոնտոնի առեւտրական սենեակին պատուիրակութեան տրուած: Բեդերսպուրկի մէջ ընդհանուր կերպով այնպէս կը նկատուի թէ այդ դժուարութենէն ելլելու միակ գործնական միջոցը գտնուած է եւ թէ մեծ գոհունակութիւն կը տիրէ կարգադրութիւն մը եղած ըլլալուն համար, ինչ որ նոր կնճռոտութեանց առաջքը կ'առնէ:

Օտեսա. — Ռուսիոյ կամաւոր նաւատորմին ընկերակցութիւնը պիտի գնէ Ֆրանց-Քոնիգ շոգենաւը, Հավրէն (Ֆրանսա) Պ. Լըպուլի կը վերադառնայ: Այդ շոգենաւը տասը հազար թոն, Պ. Լըպուլի կողմէ Ռուսիոյ վաճառուած է:

Շանկայ. — Ռուսական Ասքոլդ եւ Կրոզովոյի մարտանաւերուն զէնքերը ու կողմածները վերցնելու գործողութեան առթիւ որ եւ է արտառոցութիւն չկատարուեցաւ: Երկու մարտանաւերը երէկ չպարպեցին իրենց դրօշը. անոնց հրամանատարները ծանուցին նաւազներուն թէ այդ մարտանաւերը նաւաշինարանին մէջ պիտի մնան մինչեւ որ պատերազմը աւարտի: Զէնքերը եւ կողմածները վերցնելու իրական գործողութիւնը ուրբաթ օրը պիտի կատարուի: Ասքոլդ արտօնուեցաւ մինչեւ սեպտեմբեր 11 նաւարանը մնալ նորոգութիւնները աւարտելու համար: Նաւաստները, բացի անոնցմէ որոնք նաւերուն պահպանութեանը յատկացուած են, Ռուսիա դառնալու պիտի արտօնուին:

ՔՈՐԷԱ

Ճափոնի պատսպարութիւնը. — Ճափոնցի խորհրդականներ. — Փոխառութիւն. — Քորէայի բանակը:

Լոնտոն, 27 օգոստոս. — Թայմզ սա հեռագիրը ստացած է Թօքիօյէն. — «Թօքիօյի մէջ կը յայտարարուի թէ Քորէայի կառավարութիւնը որոշած է Ճափոններ ընդունիլ իր ծառայութեան մէջ՝ ելմտական ու արտաքին գործոց նախարարութիւններուն իբրեւ խորհրդական: Յանձն առած է անոնց խորհուրդներուն հետեւիլ ամէն կերպով: Քորէա արդէն Ճափոնցի խորհրդականներ ունի բանակին մէջ, Քորէայի մէջ բարենորոգման կարեւոր ծրագիր մը պիտի գործադրուի: Ճափոն իբրեւ առաջին վճարում 7ու կէս միլիոն ֆր. փոխ պիտի տայ Քորէայի ելմտական վարչութեան վերակազմութիւնը ապահովելու համար: Քորէայի՝ բանակը որ հիմա քսան հազար հոգիէ կը բաղկանայ, հազարի պիտի զեղչուի. ասոնք միայն իբրեւ Սէուլի պահակազօրք պիտի ծառայեն: Քորէա օտար երկիրներու մէջ ունեցած դեսպանները ու հիւպատոսները ետ պիտի կանչէ: Ճափոնական պաշտօնեաներու պիտի յանձնուի Քորէայի շահերու պաշտպանութիւնը:»

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ԲԷՇԹԱ, 30 օգոստոս. — Բորթ-Արթուրի առջեւ Ճափոններուն կողմէ կատարուած գործողութեանց մասին Զէ-Ֆուէն առնուած լուրերը հակասական են: Կ'ըսուի թէ անցեալ շաբթուան մեծ յարձակումներուն մէջ, Ճափոնները արդիւնք մը չեն կրցեր ձեռք բերել, միայն արտաքին երկու փոքր ամրոցներ կրցեր են գրաւել: Ուրիշ զրոյցի մը նայելով՝ Բորթ-Արթուրի պաշարումը ծրագրի մը համաձայն կը կատարուի: Ճափոնները հարկ եղած միջոցները ձեռք առած են, Բորթ-Արթուրի երկարատեւ պաշարումը ապահովելու համար: Ամէն պարագայի մէջ սա յայտնի է որ Ճափոններուն կորուստը խիստ մեծ է:

ԼՈՆՏՈՆ. — Ճափոն կը հերքէ անգլիական լրագիրներուն հրատարակած այն լուրը թէ Բորթ-Արթուրը պաշարող ճափոնական բանակը պաշարման խոշոր թնդանօթներ չի գործածեր:

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՔՈՒՐՈՊԱԹՔԻՆ ԶՕՐԱՎԱՐԸ ԿԸ ՆԱՀԱՆՋԷ

ԼՈՆՏՈՆ 30 օգոստոս. — Լիաօ-Եանկի մասին առնուած վերջին լուրերու նայելով, Քուրոպաթքին զօրավարը դէպ ի հիւսիս կը քաշուի: Ասոր պատճառը այն է որ Լիաօ-Եանկ պաշտպանութեան խարիսխ ըլլալու կէտ մը չէ եւ դիրքը ցած է: Շաբաթ օրուընէ ի վեր մեծաքանակ ուտելիք եւ այլն կը փոխադրուին Մուքտէն. միանգամայն բազմաթիւ զինուոր կը ղրկուի հոն: Ասկէ սա կը հասկցուի որ Լիաօ-Եանկի ընդհարումները ո՛չ թէ յառաջապահներուն, այլ վերջապահներուն միջեւ կը կատարուին:

— Ճափոնները գրաւեցին Անշանշանը, Թանկֆուհէնը եւ Անբինկը:

— Ռուսները երեք հարիւր երեսուն հազար կը հաշուեն ճափոնական բանակը:

— Վերջերս Լիաօ-Եանկի մէջ երեք ամրոցներէ առաւօտուն կանուխ թնդանօթի ու հրացանի ճակատամարտներ սկսած են, ուրկէ կը հետեւցուի թէ սպասուած մեծ ճակատամարտը սկսած է:

— Այս առտու Լիաօ-Եանկի մէջ վճռական մեծ ճակատամարտի մը ձեռնարկուեցաւ. Ճափոնները գլխաւորաբար Ռուսներուն կեդրոններուն վրայ կը յարձակէին: Երկու կողմի կորուստը խիստ շատ է:

— Նիւ-Զուանկէն կը հեռագրեն անգլիական հեռագրական գործակալութեան մը թէ Ռուսները իրենց բանակին մէկ մասը վերջապահ ճակատամարտներ կատարելու համար Լիաօ-Եանկ թողելով սկսած են դէպ ի Մուքտէն քաշուիլ: Ճափոնները, իբրեւ նախաձեռնութիւն մեծ ճակատամարտի մը, տասը հազար դաշտաղ յանձնարարուած են Ին-Քէօուի մէջ:

ԲԱՐԻԶ. — Կը ծանուցուի թէ Քուրոպաթքին զօրավարը իր բանակին ստուար մասին հետ Մուքտէն կը քաշուի, 40,000 զինուոր միայն թողլով Լիաօ-Եանկի պաշտպանութեան համար:

— Ռուսները լքանեցին Անբինկը, թողլով իրենց դիրքերը:

— Ճափոնական հետազօտիչներ մինչեւ տասներկու մղոն մօտեցան Լիաօ-Եանկի:

ԼՈՆՏՈՆ. — Զօքի բարձունքներուն վրայ կատարուած ընդհարումները շատ բուռն եղան:

— Քուրոպաթքին զօրավարը որոշած ըլլալով ռազմական ծրագրին համաձայն ետ քաշուիլ, որոշեց պէտք եղած թիւով զինուոր թողուլ Լիաօ-Եանկի մէջ, ուր մեծաքանակ պաշար ու ռազմամթերք կայ, որպէս զի կատարուելիք ճակատամարտներու ատեն պաշտպանուի: Քուրոպաթքին զօրավարը որոշեց նաեւ որ Մանչուրիոյ ռուսական բանակը Լիաօ-Եանկէն քսան քիլոմեթր հեռուն ամուր դիրքի մը վրայ սպասէ Ճափոններուն ժամանման:

— Քուրոքի զօրավարը ուզեց վաշտ մը ղրկել Լիաօ-Եանկի շուրջը՝ հետազօտութիւն կատարելու համար, ռուսական յառաջապահներ արգելք եղեր են: Ճափոն զօրավարը օգոստոս 28ին նորէն հետազօտիչներ ղրկելով տեղեկութիւններ ստացաւ Լիաօ-Եանկի շուրջը գտնուող ռուսական զինուորներուն գրաւած ամուր դիրքերուն նկատմամբ:

ԾՈՎԻ ՎՐԱՅ

ԲԱՐԻԶ. — Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ ռուսական Սմոլենսք շոգենաւ-յածանաւը կը փնտռէ անգլիական Օրմէլի շոգենաւը որ անցեալ կիրակի Տուրպանէն ճամբայ ելեր է՝ երկաթուղիի երկաթներ բեռցած:

— Սմոլենսք հանդիպեր է անգլիական երկու շոգենաւերու զորս կեցուցեր եւ հարցուփորձեր է տեղեկութիւններ հաղորդել Օրմէլի շոգենաւին նկատմամբ:

— Սքրիտլով զօրավարը կը հեռագրէ Բեդերսպուրկ թէ ռուսական Ռօսիա, Կրոմպոյ եւ Պոկադիր յածանաւերը մօտերս պիտի կրնան երթեւեկել Դեղին ծովին մէջ:

— Ուաշինկթընէն կը հաղորդեն. — Ինչպէս յայտնի է, Վլատիվոսթոքի ռուսական յածանաւերուն կողմէ բռնուած Արապիա շոգենաւին մէջ Բորթլէնտի ջաղացքներու Ընկերութեան վերաբերեալ ապրանքները գրաւուած էին: Նոյն Ընկերութիւնը ամերիկեան կառավարութեան դիմելով խնդրեց որ միջոց հնարուի անոնց պահանջելու, սակայն կառավարութիւնը պատասխանեց թէ այդ մասին միջամտելու իրաւունք մը չունի, որով Ընկերութեան փաստաբանները կրնան Վլատիվոստոքի դատարանին դիմելով պաշտպանել նոյն Ընկերութեան շահերը:

ՇԱՆԿԱՅ. — Ասքոլդ ու Կրոզովոյի զէնքերը ու կողմածները վերցուեցան:

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Պալթիկի նաւատորմին պատկանող յածանաւերէն մէկուն մէջ թնդանօթ մը պայթեցաւ փորձ կատարուած ատեն: Մարտանաւուն հրամանատարը եւ երեսուն նաւազ սպաննուեցան:

ԲԱՐԻԶ. — Բորթ-Արթուրի նաւատորմին լուր չկայ: Չի գիտցուիր թէ նաւահանգիստէն մեկնած է թէ ոչ:

ՌՈՒՍԻԱ

Զարեւիչին մկրտութեան առթիւ. — Կայսերական հրամանագիր մը. Ձրիավարժ ուսանողներ. Զարին ղրկած հեռագիրը Քուրոպաթքին զօրավարին:

Բեդերսպուրկ 27 օգոստոս. — Կայսերական հրամանագիր մը հրատարակուած է, որուն համաձայն, Զարեւիչին մկրտութեան առթիւ, 50 տղաք ձրիապէս պիտի դաստիարակուին զինուորական եւ ծովային վարժարաններուն մէջ, կայսրուհիին անունով. նոյնքան տղաք ալ կայսեր անունով: Այս մասին ըլլալիք ծախքերը պիտի առնուին այն կայսերական արկղէն, որ հաստատուած է ի նպաստ մեռած ու անկարող դարձած զինուորականներու տղոց: Ասկէ զատ, ամէն տարի կայսերական հասոյթներէն պիտի առնուի այնչափ գումար մը որքան կրնայ արտադրել երկու միլիոն րուպլիի դրամագլուխ մը: Այդ գումարը պիտի յատկացուի պատերազմի մէջ մեռած կամ անկար դարձած զինուորականներու ընտանեաց, բայց նախընտրաբար՝ այդ ընտանիքներու տղոց դաստիարակութեան:

— Զարեւիչին մկրտութեան առթիւ, Նիքոլա կայսրը սա հեռագիրը ուղղած է Քուրոպաթքին զօրավարին. — «Ալեքսիս — Նիքոլայեվիչի, կայսրութեան գահաժառանգ մեծ դուքսին մկրտութեան առթիւ, այսօր Ն. Վեհափառութիւն կայսրուհին ու ես, Հեռաւոր Արեւելքի մէջ գտնուող մեր կարիճ զինուորներուն վրայ խորհելով, մեր սրտերուն խորը զանոնք նշանակած ենք իբր կնքահայր նոր Զարեւիչին, որպէս զի իր ամբողջ կեանքին տեւողութեանը, հոգեկան կապ մը ունենայ մեր բանակին հետ, պետերէն սկսեալ մինչեւ զինուորները ու նաւազները: Ամէնքն ալ շատ սիրելի են ինծի ու կայսրուհիին, մանաւանդ որ իրենց քաջագործութիւններով կ'ապացուցանեն ունեցած ազնիւ հայրենիքին ու կայսեր նկատմամբ, իրենց անձնուրացութիւններով՝ զրկանքներու տոկալնին եւ պատերազմի մահացու վտանգներու առջեւ ցոյց տուած քաջութիւնին:»

ԹԻԲԷԹ

Սպանութեան փորձ Անգլիացիներու վրայ. — Տուգանք ու պատիժ:

Լոնտոն 27 օգոստոս. — Երկու անգլիացի սպաներու վրայ սպանութեան փորձ մը եղաւ Լհասայի մէջ լամայի մը կողմէ: Այդ միջադէպին հետեւանօք հինգ միլիոն րուպիի տուգանք մը դրուեցաւ Լհասա քաղաքին վրայ: Ասկէ զատ, յարձակող լաման կախուեցաւ: Պատուիրակութեան հետ դաշնագրութեան [illegible] կրցած կողմէ, զորս կարելի չեղաւ գտնել:

ԱՆԳԼԻԱ

Աղքատ դպրոցականներու խնդիրը. — Սըր Ճոն Կորսթի ճառը — Սպասուհիներու սենտիքա:

Լոնտոն, 27 օգոստոս. — Սըր Ճոն Կորսթ, գիտութեանց յառաջացման բրիտանական Ընկերակցութեան մէջ ճառ մը խօսելով, հանրային ուշադրութիւնը հրաւիրեց սա պարագային վրայ թէ անօթի, առանց եւ վատառողջ մանկտին ունեցած սնունդը չեն կրնար ուսում առնել դպրոցներու մէջ, Ֆիզիքական ալ [illegible] վերջերս պատրաստուած վիճակագրութիւն մը ցոյց կուտայ թէ Լոնտոնի նախնական վարժարանը յաճախող աշակերտներէն 90ը ուսում առնելու կարող չէին, անօթի եւ առողջապահիկ պայմաններու բացարձակ չգոյութեան պատճառաւ: Սակայն բարեգործական ընկերութիւններ չեն պակսիր Անգլիոյ մէջ. ասոնց մէկը տարին մէկուկէս միլիոն ճաշ կը բաշխէ, գլխաւորաբար ձմեռը, բայց անբաւական է առիթ: Սըր Ճոն Կորսթ առաջարկեց Խորհրդարանին առջեւ հանել խնդիրը:

— Քանի մը տարիէ ի վեր, սպասուհիները հաղուագիւտ ու պահանջկոտ դարձած են Անգլիոյ մէջ. կ'ուզեն որ թէ՛ թոշակնին բարձր ըլլայ եւ թէ ազատութիւն ունենան: Հիմա երկու սենտիքաներ կազմուեր են, մէկը տիրուհիներու եւ միւսը սպասուհիներու համար: Այդ սենտիքաները պիտի կարգադրեն ծագած վէճերը:

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ ՄԸ

Քարիւղի մթերանոցներ այրած. — Հրդեհին պատճառը. — Միլիոններով վնաս. — Անձի կորուստ:

Բարիզ, 27 օգոստոս. — Անվերսէն քանի մը քիլոմեթր հեռու, Հոպոքէնի քարիւղի մթերանոցներուն մէջ պայթիւն մը առաջ գալով հրդեհ ծագեցաւ եւ բազմաթիւ թարթողներ այրեցան: Աղէտը առաջ եկած է ամենափոքր պատճառէ մը: Աւազաններէն մէկուն ճեղքուածքէն հոսող դիւրավառ հեղուկէն նշոյլ մը մօտ գործող մօտակայ դարբնոցի մը գետնին մէջ, ուր կրակ առաւ: Ընդունարանը օդը ելաւ, կրակը փոխանցելով շրջակայ քարիւղի աւազաններուն: Ամբողջ թաղը սեւ մուխի մէջ ծածկուեցաւ: Մթերանոց մը կը պարունակէր 10,000 թոնօ քարիւղ, 40,000 տակառի մէջ դրուած: Հրդեհը ծաւալեցաւ երեք հեքթար տարածութեան մը վրայ: Հրդեհը մարեցաւ՝ քարիւղը ամբողջ վառած սպառած ըլլալուն եւ այն խրամներուն շնորհիւ, զորս բացին ամրալէն զինուորները: Քարիւղի 40 աւազաններէն 38ը այրած, իսկ մնացեալ երկուքը բռնական հեռացնելէն, ազատած են հրդեհէն: Վնասները միլիոններով կը հաշուուին: Մինչեւ հիմա տասնի չափ դիակներ գտնուած են բայց կը կարծուի թէ երեսուն հոգի ալ այրած ըլլան: Վիրաւորեալներուն թիւը կը հասնի տասնի, մեծ մասը ծանրօրէն:

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Միւթէմէտիզի ատրեան անուանուեցաւ Մարզուանի գայմագամ Իսմայիլ Բէքիր պէյ:

— Մէտրինէի հաշուակալ անուանուեցաւ Թէքքէ գաւառին հաշուակալ Բաւսիխ էֆ.:

— Էզրումի Գիւրլեւոյ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Խարբերդի Նահանգին Աջէլաղ գաւառակին գայմագամ Հիլմի էֆ., որուն յաջորդեց Օվաճըքի գայմագամ Ասըմ պէյ: Սըվազի Նահանգին Կիւրին գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Տարէնտէի գայմագամ Ֆեհմի էֆ. որուն յաջորդեց Կիւրինի գայմագամ Իսմայիլ Հաքքը էֆ.: Նիքսարի գայմագամ անուանուեցաւ Գանկալի գայմագամ Մուհամմէտ պէյ, որուն յաջորդեց Նիքսարի գայմագամ Ռաշիտ էֆ.:

— Տուվրի (Անգլիա) օսմ. պատուոյ փոխ-հիւպատոս անուանուեցաւ տեղւոյն առաջնակարգ վաճառականներէն Պ. Ուիլեմ Կրան:

— Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշանը տրուեցաւ Աթէնքի եւ Պիրէոսի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Իհսան պէյի:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ. — «Բարձրեալն Աստուած մեծ կատարեալ քաղաքագիտութեամբ Իր Կայս. Գահին վրայ պահէ մեր Օգոստափառ Վեհապետը որ Իր շնորհներով երկիրը զարդարած եւ Օսմ. Գահուն փառքը եղած է: Երկրին ու Տէրութեան երջանկութեան սկզբնապատճառը եղող Ն. Կայս. Վեհափառութեան Գահակալութեան երջանկաբեր տարեդարձը ըլլալով յառաջիկայ հինգշաբթի օգոստ. 19, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, շնորհաւորութիւնները ըստ սովորութեան պիտի կատարուին նոյն օրը առաւօտեան ժամը չորսին Եըլտըզի Կայս. Պալատին մէջ, առանց պաշտօնական հանդիսաւորութեան: Պոլսոյ ընդհանուր մեծ մասը փայտաշէն ըլլալով՝ հիւրանոցներու եւ հրապարակներու կատարուելիք մէկ արգելք ըլլայ որ հրդեհ ծագի, եւ ժողովուրդը վնաս չկրէ, Կայս. Իրատէն կը հրամայէ որ սոյն բարեբաստիկ օրուան գիշերը ըստ սովորութեան կանթեղներով եւ լապտերներով լուսավառութիւններ կատարուին, բայց հրթիռ չարձակուի եւ հրախաղութիւն չկատարուի, եւ առանց փոխարժէքը հատուցանելու խանութներու վաճառքի հասոյթներու չգործածուին [illegible] ձեռնարկներու, թէ քէնտերու, մէկ էլէքներու եւ ուրիշ բարեգործական հաստատութեանց նպաստ յատկացնելու համար»:

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ կը հեռագրեն թէ Հիճազի երկաթուղիին առաջին մասին բացման հանդէսին ներկայ գտնուելիք պատուիրակութիւնը եւ Սուրիոյ կուսակալ Նազըմ փաշա, Ե. զօրաբանակին հրամանատար Հագգը փաշա եւ ուրիշ պաշտօնատարներ, երէկ առտու կանուխ, Դամասկոսէն կառախումբով ճամբայ ելեր են դէպ ի Մզանի: Իւրաքանչիւր կայարանի մէջ կառախումբը մեծ պատիւներով ընդունուեր է եւ բարեմաղթութիւններ եղեր են վեհ. Սուլթանին համար: Արաբ ցեղերէ, ձեռքերնին օսմ. դրօշներով, կառախումբը դիմաւորեր են՝ «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչելով։ Այդ ուխտաւորներու մէջ նուէրներ բաշխուեր են։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 79,521,800 ղրուշի։

ՍԱՄՈՍԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.— Նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ, որ վաւերացուած է կայս. Իրատէով, քաղաքացւոց մէջ կազմուած նպաստամատոյց յանձնաժողովը հանգանակութիւն պիտի ձեռնարկէ՝ Սամոսի երկրաշարժէն վնասուածներուն համար։ Փափաքողները, հետեւելով կայս. բարձր օրինակին, պիտի կրնան մասնակցիլ այդ հանգանակութեան։

ՆԵՐՈՒՄ.— Կայս. Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ վաղը, ազատ պիտի արձակուին իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասը աւարտած հարիւր տասնըչորս բանտարկեալներ (112 այր եւ 2 կին)։ Նոյնը պիտի ըլլայ նահ. գաւառներուն մէջ։

ԿՈՅՐԵՐՈՒ ԵՒ ԽՈՒԼ-ՀԱՄՐԵՐՈՒ վարժարանին հիմնարկէքը, վաղը, պիտի կատարուի, Կայս. Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։

ՀԱԼԷՊԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ.— Հալէպի գաւառական թերթը կը ծանուցանէ թէ նահանգին կուսակալ Քեազըմ պէյ արժանացեր է կայս. պարգեւներու։

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻ նոր կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն պատրաստուած նոր դրօշմաթուղթերը, վաղը, տարեդարձ Կայս. Գահակալութեան, շրջաբերութեան պիտի հանուին։ Այդ դրօշմաթուղթերը քսանըեօթը տեսակ են։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիպարիս, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՊԱՐՍԻՑ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Թեհրանէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, Պարսից Շահը Էմիր Նուեան պատուանշանը տուեր է Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպան Միրզա Րիզա խանի, որ արձակուրդով Թեհրան կը գտնուի։ Միրզա Րիզա խան մօտերս Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ԷՐԷՅԼԻԻ հանքածուխներու արտածման համար Ընկերութիւն մը կազմուելու վրայ է։ Նախաձեռնարկն է Էրէյլիի Ընկերութեան նախորդ տնօրէն Պ. Պրօք որ գերման դրամատէրներու աջակցութիւնը ապահոված է։ Այդ նոր Ընկերութիւնը երկաթուղի մը պիտի շինէ մինչեւ Էրէյլիի նաւահանգիստը, որով օդը ի՛նչ վիճակի մէջ ալ գտնուի, կարելի պիտի ըլլայ միեւնոյն ժամանակ քանի մը շոգենաւեր ածուխ բեռցնել։

ՏՈՒՐԴ. ՔԱՆՏԷՐ, Անատոլըի երկաթուղիին ընդհանուր Տնօրէնը, որ արձակուրդով Գերմանիա գացած էր, երէկ Կ. Պոլիս դարձաւ եւ կայարանին մէջ ընդունուեցաւ ընդհանուր Տնօրէնի օգնական Պ. Հիւկնէնի եւ Ընկերութեան պաշտօնեաներուն կողմէ։

«ԻՒՆԻՕՆ» Ապահովագրական Ընկերութեան գրասենեակները վաղը գոց պիտի ըլլան, ի պատիւ Կայս. Գահակալութեան տարեդարձին։

ՄԱՇԱԾ ԴՐԱՄՆԵՐԸ.— Ծանուցուեցաւ թէ Ելմտական Նախարարութեան Խորհուրդը նկատողութեան առած է մաշած դրամներու խնդիրը։ Մոնիդեօր կ'իմանայ թէ նոյն Խորհուրդը որոշեր է այդ մաշած դրամները հրապարակէն վերցնել եւ Փաղերանոցին մէջ հալեցնելով, նորէն դրամի վերածել Մալիէի հաշւոյն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Եանեայէն կը գրեն թէ օգոստոս 4ի չորեքշաբթի օրը Ջէրքովիսթէ գիւղախումբին Մալիա գիւղին շրջակայքը ընդհարում մը կատարուեր է քանի մը զինուորներու եւ հինգ աւազակներու միջեւ։ Աւազակներէն մէկը սպաննուեր եւ մէկ ուրիշն ալ վիրաւոր ձերբակալուեր է, իսկ միւսները գիշերուան մթութենէն օգտուելով փախեր են։

ԱՐՄՏԻՔԻ ՍԱԿԱՐԱՆ.— Կ. Պոլսոյ մէջ արմտիքի սակարանին հաստատումը շուտով կատարելու մասին նորէն հրահանգ տրուեցաւ պատկանեալ պաշտօնեաներուն։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՋՈՒՐԵՐԸ.— Ծանուցուեցաւ պատկանեալ պաշտօնեաներուն, որպէսզի Կ. Պոլսոյ ջուրերուն կամարները եւ ճամբաները շուտով նորոգուին, առողջապահական կանոններու համաձայն ջուրերու հոսումը ապահովելու համար։

ՁԻԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ՝ արգիլել արտածումը այն ձիերուն որոնք սերնդագործութեան համար անհրաժեշտ են։

ԿԻՒԼԽԱՆԷԻ ախտաբանական հիւանդանոցին Տնօրէն Տէօյքէ փաշա երէկ իրիկուան Գերմանիա ուղեւորեցաւ արձակուրդով։

ԾԱՂԿԱԽՏ.— Սրամպուլ ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ Բէյքոզի Պալիպէք Պուլլըք Թաղին եւ մանաւանդ Սիմիթճի փողոցին մէջ ծաղկախտ ճարակած է։

ՔՈԼԷՐԱ.— Մոսկուայի մէջ հրատարակուող թերթ մը կ'ըսէ թէ Պարսկաստանի մէջ քոլերայէն մինչեւ հիմա երկու հարիւր հազար հոգի մեռած են։ Միայն Թեհրանի մէջ երեսուն հազար հոգի զոհ գացած են հիւանդութեան, որով այդ քաղաքին ժողովրդեան հարիւրին տասը մեռած է։ Թեհրանի լրագիրները դադրեցուցած են իրենց հրատարակութիւնը։

—Պաղտատի քաղաքին մէջ օգոստոս 8էն 14 քոլերայէ 180 դէպք եւ 133 մահեր պատահեր են։

—Մուսուլի, Պասրայի եւ Պաղտատի նահանգներուն մէջ մինչեւ օգոստոս 15 քոլերայէ 7,121 դէպք եւ 7,051 մահ պատահած են։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Եգիպտոսի մէջ ժանտախտ ծագելէն մինչեւ օգոստոս 14 ընդամէնը 762 դէպքեր եւ 442 մահեր պատահած են։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ — Իգտամ կ'իմանայ թէ առեւտրական երկրորդ դատարանը սնանկ հռչակեր է Պոլիս, Մեծ Շուկայ, Գալըրճըլար Պազը հաստատուած մանիֆաթուրայի վաճառական Սէլանիքլի Իսմայիլ էֆ.ն, որուն խանութը կնքուեր է։

ՓՈԹՈՐԻԿ.— Սէլանիկի մէջ ուրբաթ իրիկուան սաստիկ փոթորիկ մը ծագեր է, գրեթէ բոլոր շէնքերուն կղմինտրները վար թափելով։ Ծովը այնքան ալեկոծուած էր որ ալիքները խուժեր են քարափին քովը գտնուած քարերը։ Թրամուէի կառքերը չեն երթեւեկեր փոթորիկին ատեն։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Իզմիրի մէջ ուրբաթ առտու եւ կէսօրէն վերջը եւ շաբաթ առտու երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։

— Սօֆիայի եւ Պուլկարիոյ զանազան քաղաքներուն մէջ շաբաթ օրը երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։

ԲԵՐԱՅԻ Թաղապետութեան առաջին քննիչ Նիազի պէյի հինգ տարեկան աղջիկը, երեքշաբթի օրը Այազ Փաշայի կողմը տանը մէջ երբ լուցկիներու հետ կը խաղար, լուցկիները կրակ առին եւ հագուստները բռնկեցան։ Տղուն մարմնոյն զանազան մասերը այրեցան։

ՊՈԼՍՈՅ Ֆաթիհ Թաղին մէջ, երէկ Հաֆըզ Եուսուֆ եւ Իսա անուն երկու անձեր, առաջուընէ գժտուած ըլլալով, սկսան կռուիլ։ Եուսուֆ դաշոյնը քաշեց եւ իր հակառակորդին կոկորդը եւ կռնակը մխելով փախչիլ փորձեց, սակայն ոստիկանները հասան եւ զայն ձերբակալեցին։ Վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԵԷՏԻԳՈՒԼԷԻ մէջ Ճէմիլ անուն անձ մը, երէկ գինետունի մը մէջ արբեցած պահուն, նաւաստի Բանայօթի զայրանալով, դաշոյնով գլխէն վիրաւորեց զայն։ Ճէմիլ ձերբակալուեցաւ։

ԼԱՆԿԱՅԻ մէջ, երէկ, պարտիզպան Բանաէլի կռուեցաւ հիւսն Բիրեաքօյի հետ։ Բանաէլի ձեռքի բրիչը զարկաւ Բիրեաքօյի գլխուն եւ վիրաւորեց։ Պարտիզպանը ձերբակալուեցաւ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ միայն վաղուան համար, հինգշաբթի 19 օգոստոս, ատ յաւելումները եղած են շոգենաւերու երթեւեկութեանց ժամանակացոյցին վրայ,

Ժամ

6.30 Կամուրջէն Պէյլէրպէյ, Գանտիլլի, Անատոլը Հիսար, Գանլըճա, Չուպուքլը, Փաշա Պաղչէ, Պէյքօզ։

6.50 Կամուրջէն Պէյլէրպէյ, Պէպէք, Ռումէլի Հիսար, Էմիրկեան, Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէսարպուրնու, Եէնիմահալլէ։

9.45 Կամուրջէն Գապաթաշ, Պէյլէրպէյ։

11.15 Կամուրջէն Պէյլէրպէյ, Պէպէք, Էմիրկեան, Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէսարպուրնու, Եէնիմահալլէ։

59 թիւ երթեւեկութիւնը կատարող շոգենաւը որ ժամ 3ին Եէնիմահալլէէն կը մեկնի, Պէյլէրպէյ ալ պիտի հանդիպի։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ 1904 տարւոյ. 1) 14էն սկսեալ հարիւրին երկու տոկոս պիտի վճարուի Միացեալ Փոխառութեան պարտաթուղթերու 2 թիւ կտրօնին վրայ։ Վճարումները պիտի կատարուին կտրօնին մէջ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ, մինչեւ 1905 փետր. 1)14, Այդ պայմանաժամէն յետոյ տոկոսները միայն Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի վճարուին։ 2-5

* * *

Օսմ. 4% Բրիօրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ թիւ 28 կտրօնին, որուն պայմանաժամն է 1904 տարւոյ. 1) 14, ինչպէս նաեւ 1904 Օգոստոս 1) 14 28րդ վիճակահանութեան մէջ ամորթի ելած պարտաթուղթերուն փոխարէնը պիտի վճարուի յառաջիկայ տարւոյ. 1(14էն սկսեալ, կտրօններու վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ։ 3-5

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայս. Գահակալութեան բարեբաստիկ տարեդարձին առթիւ վաղը առաւօտ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ կատարելի գոհաբանական հանդիսաւոր մաղթանքէն յետոյ, Ս. Պատրիարքը Կայս. Պալատ պիտի երթայ՝ յանուն Ազգին շնորհաւորական եւ երախտագիտական Ուղերձ մը մատուցանելու։

Այսօրուընէ մասնաւոր պատրաստութիւններ կը տեսնուին՝ վաղը գիշեր պատշաճապէս լուսաւորելու համար Ազգ. Պատրիարքարանը, Երուսաղեմատունը, Ս. Փրկչի Հիւանդանոցը, Խասգիւղի Գալֆայեան Որբանոցը եւ ազգ. ուրիշ հաստատութիւնները։

—Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան երէկ, այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարքին։ Երէցեան Սրբազան այս առթիւ Պատրիարքարանի մէջ տեսակցեցաւ նաեւ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեանի հետ։

—Ս. Պատրիարքը երէկ առաւօտ պատարագեց Մայր Եկեղեցւոյ մէջ յատկապէս կանանց դասուն համար։ Ներկայ էին Գումգափուէն եւ ուրիշ Թաղերէ բազմաթիւ ընտանիքներ։ Ն. Սրբազնութիւնը քարոզ խօսելով՝ Տիրամայրը օրինակ ցուցուց հայ կանանց եւ յորդորեց որ կիներն ալ աշխատին օգտակար ըլլալ մարդկութեան. աշխատութիւնը համահաւասար պէտք է ըլլայ այր մարդուն եւ կիներն ալ կրնան իրենց օգտակար բաժինը ունենալ բարեպաշտական գործոց եւ կրթական բարենպատակ հաստատութեանց մէջ։

—Ֆիլիպէի Թաղ. Խորհուրդը հրաժարած եւ Պատրիարքարանը ցարդ տնօրինութիւն մը ըրած չըլլալով, տեղւոյն Տ. Տաճատ քհ.ն խնդրեր է Պատրիարքարանէն, որ փութով կարգադրութիւն մը ըլլայ այս մասին, որպէսզի եկեղեցին եւ վարժարանը բարւոք մատակարարութիւն մը ունենան։

— Բաբերդէն խնդրուած է Պատրիարքարանէն որ իրենց առաջն. տեղապահ Իբրահիմեան Տ. Գէորգ Վ.ը փութով իր պաշտօնատեղին ղրկուի։

— Պարսից դեսպանատան գործակատար Միրզա Մուստաֆա Խան շնորհակալութեան քարտ մը ղրկած է Ս. Պատրիարքին՝ որ Պարսից Վեհ. Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ իր փոխանորդը ղրկած էր դեսպանատուն, շնորհաւորութեան համար։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Պարտիզակի ազգ. վարժարանին ուսուցչական դասը անցեալ շաբթու դարձեալ նամակ մը գրելով Պատրիարքարան, խնդրեց որ շուտափոյթ բարւոք տնօրինութիւն մը ըլլայ իրենց մասին, միեւնոյն ատեն յայտնելով իրենց նիւթական անտանելի կացութիւնը։ Ս. Պատրիարքը նկատի առնելով այդ գրութեան կարեւորութիւնը, նամակ մը գրեր է Բերայի Առաջնորդ Տ. Մկրտիչ Հօր, որ Պարտիզակ կը գտնուի, ուսուցչական այդ խնդրոյն մասին լուսաբանութիւն ուզելով, եւ պահանջելով Պատրիարքարանէ յանձնարարուած քննութեան արդիւնքը։ Տ. Մկրտիչ Հայրը երէկ պատասխանելով Ն. Սրբազնութեան, յայտարարեր է թէ, օգոստ. 12 հինգշաբթի օր Պարտիզակի Թաղ. Խորհուրդը ի նիստ հրաւիրելով՝ յանուն կեդր. Վարչութեան բացատրութիւն պահանջեր է, միեւնոյն ատեն դիտել տալով անոնց թէ այդ տեսակ յեղակարծ տնօրինութիւն մը իրենց իրաւասութեան շրջանակէն վեր է։

Պարտիզակի Թաղ. Խորհուրդը խոստովանելով ուսուցիչներու մեծամասնութեան ոչ-քննադատելի պաշտօնավարութիւնը, յայտարարեր են թէ անհրաժեշտ կը համարին հրաժարեցնել իրենց պաշտօնին գիտակցութիւնը չունեցող ուսուցիչներու այն փոքրամասնութիւնը, որ թէ իրենց (Թաղ. Խորհրդոյ) եւ թէ իրենց խղճամիտ պաշտօնակիցներուն պաշտօնավարութիւնը նսեմացնելու պատճառ կ'ըլլան եղեր։

Տ. Մկրտիչ Հայրը այս բոլոր բացատրութիւնները լսելէ վերջ, տեղեկագրեր է Պատրիարքարան թէ այդ վերջին օրինական կարգադրութեան ինքն ալ համամիտ կը գտնուի, եւ փափաք յայտներ է որ այս տնօրինութեան համար արտօնութիւն տրուի, եւ Ուսում. Խորհուրդը աջակից ըլլայ կարողագոյն ուսուցիչներով օժտելու Պարտիզակի այդ երկսեռ վարժարանը, աւելի բարձրացնելու համար անոր կրթական եւ բարոյական մակարդակը, որուն տեսչութիւնը Տ. Մկրտիչ Հայրն ինքն ալ վարած է երկար ժամանակ եւ որուն նիւթական միջոցները չէ որ կը պակսին հիմա։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի Մանչեսթըր հանգուցեալ Մարտիրոս էֆ. Թագաթլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս. գումար նախորդ ցուցակի 600. Տէր եւ Տիկին Մարտիրոս էֆ. Եօվհաննէսեան (ի Մանչէսթր) 120 Մուշեղ էֆ. Մուշեղեան (ի Մանչէսթր) 120 գումար 840 ղրշ.։

—Տեարք Վարդերես եւ Սարգիս էֆ.ք Պօլմաեան (Աստաբաղար) իրենց նորոգ հանգուցեալ եղբօր Պօղոս էֆ. Պօլմաեանի յուղարկաւորութեան առթիւ 240 ղշ. նուիրած են Հիւանդանոցիս։

(Հոգաբարձութիւն)

ՌՕԲԵՐԴ ԳՕԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 2/15ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բաղձացուած կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանին մասնաւոր բժիշկը, ուսանողներու առողջութեան, մարմնամարզներուն եւ խաղերուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր եւ գեղեցիկ մասնաւոր շէնք մը կառուցուած է նմանապէս, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ՝ վերջին դրութեանց համաձայն։ Երկու տարիէ ի վեր բացուած է նաեւ փոքր տղոց յատուկ նոր շէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տարեկան աշակերտներ։ 37 9—20

ԱԶԴ.— Գաւառական կարեւոր կեդրոններու մէջ երկար տարիներէ ի վեր ՏԵՍՉԻ պաշտօնը յաջողապէս վարող անձ մը եւ ունենալով ի ձեռին վաւերագիր Ուսում. Խորհրդոյ եւ բարւոք պաշտօնավարութեան վկայագիրներ, կը փափաքի մայրաքաղաքս եւ կամ գաւառաց ազգ. վարժարանաց մէջ՝ տեսչական կամ աւագ ուսուցչի պաշտօն ստանձնել։

Մանրամասնութեանց համար, դիմել Ղալաթիա, Սեղբօս խան թիւ 5, «Բիւզանդեան Դպրատուն» անձամբ կամ նամակով։ 3—4

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՄԱՆՉՈՒՐԻԱՅ ՄԷՋ

ՃԱՊՈՆՆԵՐՈՒՆ ՅԱՌԱՋԱՑՈՒՄԸ

ԼԻԱՕ-ԵԱՆԿ, 30 օգոստոս.— Ռուէթեր կը ծանուցանէ թէ ռուսական բանակը կը գտնուի Լիաօ-Եանկի առջեւ, ուր թնդանօթները ժամանած են լաւ վիճակի մէջ։ Վերջին ճակատամարտները (օգոստոս 26էն սկսեալ) չորս օր տեւեր են։ Ճաբոնական բանակը մեծ քաջութեամբ կը յառաջանար, որ եւ է զոհողութեան հանդէպ չընկրկելով։ Հակառակ ճաբոնական յառաջացումին որ մեծ ճշդութեամբ կը կատարուէր, Ռուսերը զանոնք կը դիմակալէին կատարեալ պաղարիւնութեամբ։

ՄՈՒՔՏԵՆ.— Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը հետեւեալը կը հեռագրէ. —«Օգոստոս 26ին Ճաբոնները յարձակեցան Ռուսերուն դիրքերուն վրայ՝ ձախ կողմին կեդրոնը։ Թշնամի զօրախումբեր, Ռուսերը յանկարծակիի բերելու նպատակով, յառաջացան առանց կրակ ընելու։ Յետոյ այդ զօրախումբերը սուինով յարձակում մը կատարեցին, բայց ծանր կորուստներու ենթարկուեցան։

—Ռուսական 139 դ. գունդը, Սարթեսքի գնդապետին հրամանատարութեան տակ, մեծ յաջողութեամբ կը գործէր առանց տեսնուելու, եւ թնդանօթներով թշնամիին ալ կողին ծայրին շուրջը դառնալով. նաեւ ետեւէն յարձակելով երբ թշնամին կ'ուզէր Ռուսերուն ձախ կողը շրջապատել։ Ճաբոնները բազմաթիւ մեռեալներ ունեցան։ Անոնցմէ շատեր՝ անձնատուր եղան, գերի ըլլալու համար»

—Ամէն օր ռուսական նոր զինուորներ կը ժամանեն Մուքտէն։

ԹՈՔԻՕ.— Ա.-Բինկի մօտ կատարուած վերջին ճակատամարտին ատեն Ճաբոնները կորսնցուցին գրեթէ երկու հազար հոգի։ Ռուսերուն կորուստն ալ ահագին է։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ — Սախարով զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին.— «Օգոստոս 29ին, կէսօրէն ետքը, Վանպեթսայի հարաւային կողմի բարձունքներէն Ճաբոնները ռուսական դիրքին դէմ բուռն կրակ մը տեղացնել սկսան, որ մինչեւ իրիկուան ժամ 7 տեւեց։ Օգոստոս 29էն 30ի գիշեր Ճաբոնները ռուսական բոլոր դիրքերուն դէմ բազմաթիւ թնդանօթներ զետեղեցին եւ սկսան յարձակիլ Լիաօ-Եանկի առջեւ ռուսական յառաջացեալ դիրքերուն վրայ։ Օգոստոս 30ին, առտուան ժամ 5ին, թնդանօթներու բուռն ճակատամարտ մը սկսաւ։ Ժամ 9էն առաջ տեսանք թէ Ճաբոններուն գլխաւոր նպատակակէտն էր ռուսական դիրքերուն կեդրոնը։ Անոնց ուժերը բաւական մեծ կորուստներ պատճառեցին ռուսական զինուորներուն։ Ռուսական թնդանօթաձիգներուն հրամանատարը՝ դեր-գնդապետ Բօգաթիլով սպանուեցաւ։ Ճաբոնները յամառ յարձակում մը կը կատարեն ռուսական կեդրոնին դէմ։ Առաւօտեան ժամ 9էն ռուսական յառաջապահներուն խիստ մօտը կը գտնուէին։»

ՇԹՈՍԷԼ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ կայսրը Ս. Գէորգ պատուանշանին երրորդ կարգը տուաւ Բօրթ-Արթուրի հրամանատար Շթէօսէլ զօրավարին։

ԽԱԶԱԽՆԵՐԸ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Նիքոլա կայսրը, երէկ, Նովօ-Չերքասք ժամանեց եւ աչքէ անցուց Տոնի Խազախներուն Դ. զօրաբաժինը որ պատերազմի դաշտը պիտի երթայ։

ՊԱԼԹԻԿԻ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆԸ

ՔՐՈՆՇԹԱՏ.— Պալթիկի նաւաբաժինը նաւահանգիստ դարձաւ։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՇԱՆԿԱՅ.— Ասքոլդի եւ Կրօզովոյի զէնքերը եւ կազմածները վերցնելու գործողութիւնը աւարտեցաւ։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը բացարձակապէս կը հերքէ օտար լրագիրներու հրատարակած այն լուրերը թէ ռուսական Սուվարով զրահաւորին մէջ դիպուածական պայթում մը պատահած ըլլայ, թնդանօթաձգութեան փորձեր կատարուած ատեն։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 31 օգոստոս.— Թերթերուն հեռագիրները կ'ըսեն թէ խիստ մահաբեր ճակատամարտ մը կը կատարուի Լիաօ-Եանկի մօտ։ Կը կարծուի թէ քանի մը օր պիտի տեւէ։ Լոքալ Անցայկըրի Լիաօ-Եանկի թղթակիցը երկու կողմի պատերազմող բանակներուն թիւը հինգ հարիւր հազար կ'ենթադրէ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Մանիլայէն կը հեռագրեն թէ հրդեհ մը բոլորովին աւերակ դարձուցեր է Պամարէ քաղաքը։ Երկու հարիւր հոգի մեռած են։

ՄԱԴՐԻՏ.— Հրամանագիր մը հրատարակուեցաւ, որով սպանիական 60,000 նոր զինուորներ զէնքի տակ կը կոչուին։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ
ԵՒ
ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1929 ԻՆ

1828
L'UNION
DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ
ԵՒ
ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1829ԻՆ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1903ի վերջը հատուցեալ վնասներ	284	Միլիոն	Փրանք
1903ին գանձուած ապահովագին	25	»	»
Դրամագլուխ և պահեստ	119	»	»
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	22	Միլիառ	»

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1903ի վերջը հատուցեալ վնասներ	130	Միլիոն	Փրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	278	»	
Դրամագլուխ և պահեստ	161 1/2	»	»
1903ին գանձուած ապահովագին	22	»	»

Որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60 —ինչ որ «Իւնիօն»ի ապահովագրելը կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ՁԵՐԾ են այն վնասներէն և յաւախտաբերութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ԵՂՈՒԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆՔԱՆ

27 Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն 11-50

Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ

Պետ Կենաց ճիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասմա Քաթըրճը Օղլու։

Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա, Ինայէթ խան. Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Վեհ. Սուլթանին բարեբաստիկ գահակալութեան տարեդարձին առթիւ վաղը Սակարանը գոց է։

Սակարանի 15 օրուան հաշուեյարդարումը կատարուելով 100 ինիֆիէի 10 ղրուշ եւ երկաթուղիի հատին 17 1/2 անգլ. ռէբօռ որոշուեցաւ։

ՓԱԿՈՒՄ 17 Օգոստոս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	94	17
Ամէնէն բարձր գին	»	94	21
Ամէնէն վար գին	»	94	06
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	122	50
Ամէնէն բարձր գին	»	122	75
Ամէնէն վար գին	»	121	50

ԲԱՑՈՒՄ 18 Օգոստոս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	94	12
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	122	—
Տիւթիւն Րէժիէ		39	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		424	—
Տէրքօզ		243	50
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	12
» ժուիսանս		3	—
» պարտաթուղթ		493	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		512	—
Թրանսվալ		93	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		281	—
» » » Բ		266	—
Լավրեօմ		49	—
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	10
» պարտաթուղթ	«	535	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	17 1/2
Փարիզ » »	Ֆր.	23	06 1/4
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	71
Վիէննա չէք	Ֆիօր.	21	91

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Բէյ Էմէճիէյ	»	89	20
Քրեմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	6	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 30 Օգոստոս

Անգլիական Քօնսոլիտէ		88	69
Միացեալ պարտք բաց.		88	—
Միացեալ պարտք գոց.		86	12
Օսմանեան Պանքա		12	63
Ռուսական 1888-1889		93	—
Հելլենական 5 %		45	50
» Մօնօբօլ		47	50
Պուլկարական 1892		93	—
Եգիպտական Ունիֆիէ		105	25
Ճաբոնական %		74	75
Թրանսվալ		3	68
Շարթըրտ		1	56
[illegible]		25	36 1/2

ՓԱՐԻԶ, 0 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	45
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	87	67
Միացեալ պարտաթուղթ գոց.	»	87	77
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	569	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	123	25
Օսմ. [illegible]	»	457	—
Օսմ. Ռէժի	»	379	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	507	—
Քրէտի Լիոնէ զուրոնը կարած	»	1145	—
Իտալական Ռանթ	»	103	80
Սպանիական արտաքին	»	87	37
Աւստրիական	«	103	60
[illegible]	»	95	75
Ռուսական 4 %, 1901	»	93	45
Ջէք Լոնտոնի վրայ	»	25	255
Դրամագէջ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 30 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	70
Ռումէլի երկաթուղի	»	128	50
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 30 Օգոստոս

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	84	70
Ռումէլի երկաթուղի	»	129	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

ՊՐԻՒՍԷԼ, 30 Օգոստոս

Միացեալ պարտք		86	81
Ռումէլի երկաթուղի		123	—

PHŒNIX ASSURANCE C^{o} L^{d}

“ՖԻՆԻՔՍ”

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ

ԵՒ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԹ

Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ

Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ ամուր հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ եւ շարժական ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է.

ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ և ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցա'րդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ եւ գաւառաց։ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքթօրիա խան, Պանք Օթոմանի քով Ղալաթիա

Փոխ գործակալք ի Պոլիս

ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ ՃԻՎԱՆ ԹԻՔԻԵԱՆ

Էմին պէյ խան Ֆնտզլեան խան

[illegible]

Ա. ԷՆՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԻԴ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ, 1904—1905

Վարժարանիս ԻԴ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին։ Նորեկ աշակերտաց մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան Օգոստոս 30ին եւ 31ին. իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին Սեպտեմբեր 1ին։

Վարժարանս, թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտներու ընդունելութեան համար, երկու տեսակ պայման ունի։—Պէտք է վճարել

Միանուագ մուտք 3 օսմ. ոսկի
Ա.) Տարեթոշակ 20 » »
Արձակուրդի տուրք 1 » »
Ամբողջ ծախքը վարժարանիս վրայ,

Եւ կամ Բ.) Առանց մուտքի 12 օսմ. ոսկի տարեթոշակ եւ 1 ոսկի արձակուրդի տուրք, պայմանաւ սակայն որ աշակերտաց ծնողք հոգան իրենց զաւակաց զգեստի, կօշիկի, կարկտանքի, դասագրոց եւ դպրոցական այլ պիտոյից. մանաւանդ եւ անկողնոյ ինչպէս նաեւ [illegible] ծախքը, իսկ վարժարանս տայ սնունդ եւ ուսում, եւ հոգայ լուացքի, բժշկի եւ բաղնիքի ծախքերը։

Ցերեկեայ թոշակաւորները պարտին վճարել 6 օսմ. ոսկի։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար, ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել ի Կ. Պոլիս, Ազգ. Պատրիարքարանը կամ ի Կարին վարժարանիս Տեսչութեան։

Տեսչութիւն Սանասարեան վրժ.

Կարին, 20 Յուլիս 1904 2—5

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրուազ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Այս Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չյաղթահարելի մասնակցութեամբ եւ եռամսեայ տոկոսի տակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանչ տղայոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՃԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՈՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆԻ
Պոլիս Պառնաքան խան

18 13—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մերսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բոր-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (պոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտիններ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, ստակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կու տայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը կատարէ, եւ ասկէ զատ տարանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինեասիօնով եւ ազատ մէջբերմամբ տարանքներ ալ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի տարանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Ռումէլի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրովէնները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10ը օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. մինչեւ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սէֆէր 20 թուակիր Ֆէրմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սառաֆ եւ Ռոտիղի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Պահրի էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդլեա, Մոտա ճամբէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Բրէմէզի, Թէվէքքէլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճամբէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Բէսալ էֆ.
Բ. Սոմմարիպա, Բէնտիք։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 17—50

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՊԱՏԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՊԱՏԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՌ, Տրանսաթլանթիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻՒՀԷՄ, Նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բաստէ Քաթըրճըօղլու

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն անձին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։ 28 19-48

ՔԻՒՆԱՐՏ ԼԱՅՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրփուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվեռնիա	13900	[illegible]	3390
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4841
Լուքանիա	12950	[illegible]	3222
Քամփանիա	12950	[illegible]	2948
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումպրիա	8128	[illegible]	2938
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2552
[illegible]	7392	[illegible]	2181
[illegible]	7269	[illegible]	[illegible]

Դիմել առ ԺՈԼԻ Ե. ՍԻԿԸՐ
38 50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրփուլի, Գէրսոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռաւէզ	3000	Թիպա	2500
Ամասիս	3000	Նէքքիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսիրիս	2250
Քեանոպուս	3000	Բերա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսանիր	3000	Կասըրնի	1500
Մացիրիս	2500	Իլյէտ	1100

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Ուէթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 27-50 13 Ճէյմս Սթրիթ Լիվրփուլ

ԱՆՔՈՐ

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 168,000,000 | Վճարեալ գումարներ Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

21 Սթամպոլ Ապուտ Էֆէնտի խան 7—42

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Փօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար) Զարշը պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին. Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տանը։ 16 20—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1669	Գամօ	[illegible]	Կոզօ	[illegible]	[illegible]	724	Ռոզարիօ	136
Ալէքթօ	3607	Գոլկօ	[illegible]	Կրոտոնօ	[illegible]	Մարէնկօ	2273	Սալֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Իբրօ	775	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1735
Արիոսթօ	2277	Ֆլաօ	4311	Հիտալկօ	1581	[illegible]	[illegible]	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօրինօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Միլօ	[illegible]	[illegible]	1203
Գորոտինօ	1264	Տուրօ	388	Հորաթիօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Թասսօ	1323
Գրավօ	1076	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	[illegible]	Թ. Ուիլսըն	[illegible]
Գրիլլօ	841	[illegible]	[illegible]	Իակօ	2354	[illegible]	1033	[illegible]	3327
[illegible]	448	[illegible]	[illegible]	Իտաճօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1470
Ֆէլրօ	1371	Էլտորատօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	4036	[illegible]	481
[illegible]	[illegible]	[illegible]	84	[illegible]	1053	[illegible]	[illegible]	Ուրպինօ	2429
[illegible]	1244	Ֆիտօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Վասարի	1914
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Ռոլօ	510	Վոլօ	1289
[illegible]	[illegible]	Ֆլամինկօ	[illegible]	Լէօ	1068	[illegible]	[illegible]	Վ. Ուիլսըն	2396
[illegible]	[illegible]	Ֆրանչիսքօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1663	Եէտօ	135
Քլիօ	[illegible]	[illegible]	306	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1613	[illegible]	120
Գոլորատօ	[illegible]	Կիկանօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։
Մորոնօ չոգենաւը, Նաւապետ Փօքսօլ։
Քօնօ » » Հարփօրտ։

Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 41—50

COMP. RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Օգոստոս
Գշ. 17,30 Սեւաստաբօլ ժամը 10ին առտուն Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 19,2 Օտեսա ժամը 10ին առտու։
Շբ. 21/3 Մէթէլին, Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
11 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 21—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅՑԱԿ Ն
Ն ՔԷՖԷ ԻՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻ
Սեպտ. 6ին Մեքէրէթի Մարսիլիայէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Սեպտ. 7ին Մեքէրէթի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 Ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 13 - 50 Թ. ՈՒՂՈՒԼ

ՖՐԷՏՔ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրփուլի եւ Արեւելից միջեւ բանեցող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	3000
[illegible]	5700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5700	[illegible]	800
[illegible]	5700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3500		

[illegible] Շոգենաւք [illegible] 24 ժամ [illegible]

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
37 - 50 12 [illegible]

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (149)

ԲԻՒՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

Բարիզի Գործաւորուհիները

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԸ.

ԵՐԵՔԸ ՄԷԿԱՆՑ

Առանց այդ փոքր աղջկան, իսկ Սիմոնի կասկածելի կին մը չպիտի դառնար, հակառակ իր արտաքին երեւոյթին, եւ որուն վրայ [illegible] ակնոցն ի վար բաներ մը չպիտի փափախին պարկեշտ կիները, ինքնայօժար ներս մտած ատեն։

Այդպէս անտանելի չպիտի ըլլար երբեք։

Իվօն էր գլխաւոր պատճառը իր անկումին եւ յուսահատութեան։ Առաջին տուժողը ան պիտի ըլլար։

Երկար ատենէ ի վեր, տիկին տը Լանժվիլ խորհած էր որ իր վրէժխնդրութիւնը պատրաստած էր. կ'ուզէր որ անողոք ըլլար այդ վրէժը, եւ քաջութիւն պիտի ունենար մինչեւ ծայրը երթալու ազգօրէն։

Բայց մէկէն ի մէկ բարեկամութեան չար ժամ մը ըրաւ Սիմոնի։

Բաւ չէր աղջիկը գտնել, հարկ էր հայրն ալ երեւան հանել, ինչ որ ալ ըլլար։

Այս վերջինին հետազօտութիւնները Իվօնը գտնելու համար, ի դերեւ ելած էին։

Ինչո՞ւ համար նորէն Ժիւլի չդիմեր...

Միթէ աղջնակը ապացոյց մը չէ՞ր տուած իր ճարտարութեան մասին, իրեն յանձնուած դժուարին գործին մէջէն յաջողութեամբ ելլելով։

Ժիւլէն պիտի խնդրէր Ֆիլիբը երեւան հանել...

Ինչո՞ւ չէ... Երկրորդ վարձատրութիւն մը պիտի պահանջէր... Խոչընդոտ մը չէր տեսնար, որուն առջեւ կասէր Սիմոնը...

Հարցուցէ՞ր միթէ... Աւելի օրն իսկ հայրը իմացուցած էր թէ Սակարանին ամսական հաշուեյարդարութիւնը շատ նպաստաւոր էր։

Սակայն այդ նոր դիմումները ժամանակ կ'առնէին, եւ Սիմոնը չէր ուզեր, չէր կրնար յապաղել վրէժխնդրութիւնը։

Եթէ Լանժվիլ անգամ մը ձեռք դառնար Սիմոնի պիտի բաւականար տիկին տը Լավալէի սիրտը խոցոտելով։

Սակայն սիրահարը սիրուհիին հետ քաւած չպիտի ըլլար։

Թշուառական կնոջ համար անգութ ծախողանք մըն էր տեսնել, որ կ'ուզէր միեւնոյն ատեն հարուածել երկու մեղսակիցները, իր ատելութեան նոյն շղթային մէջ առնելով Ֆիլիբը, Գլոթիլտը եւ Իվօնը։

Ծխամորճ մը ծխելով էր։ Ցուրտ ժպիտ մը կը գալարէր բերանը, իրեն այնպէս կը թուէր որ իր ոտքերուն տակ կը գտնուէին երեք թշնամիները, արիւնոտ վիճակի մէջ։

Իր ձեռքին տակ գտնուող միջոցին շնորհիւ, պիտի կրնար ի վերջոյ երեւան հանել Ֆիլիբ տը Լանժվիլը. կը խորհէր այդ բանը։

Անխարդախ իրերու զարմանալի շղթայումին մէջ, Սիմոնի գլուխը թէ դիպուածը, անյուսալի ժամու մը մէջ, իրեն կը ցոյց էր տուած կապերը։

Սակայն Սիմոնի սարսռագին կը խորհէր որ դիպուածը եթէ նպաստած ըլլար Լանժվիլ կողմին, ինք ալ եւս ոչ մէկ ազդեցութիւն չպիտի կրնար ունենալ երկու սիրահարներուն վրայ։

Բարեբախտաբար, բաղդը նպաստաւոր էր իրեն։

Ատելութիւնը սէրէն աւելի հզօր է։

Լանժվիլ կոմսը երեւան հանելու գործը Ժիւլի յանձնելով՝ Իվօնի նկատմամբ Սիմոնի ունեցած ծրագիրները ջուրը չէին իյնար բնաւ։

Սիմոնի կը խորտակէր այդ աղջկան գեղեցկութիւնը։ Տգեղութիւն պիտի ըլլար զայն ուրանալը. միայն որ, պէտք էր գեղեցիկ ըլլար ան, որպէսզի ինք յաջողցնէր ծրագիրը։

Տիկին տը Լանժվիլ մտքին մէջ վերադարձ կ'ընէր իր կանխատեսած դէպքերու մասին։

Ամէն ինչ իր ուզածին պէս ընթանալու երեւոյթ ունէր։

Իր գործին մէջ կը սպասէր չէզոքացնելու, վայրի գազանի մը պէս որ ճանկը առաջին հարուածը պիտի տար իր զոհուն, նախկին եղած զոհին։

Սակայն Ժիւլօ տակաւին չէր կարենցուցած։

Կապրիէլի վաճառատունը ղրկած հեռագրով մը մանկամարդ աղջկան իմացուցած էր թէ իրիկուան իրեն կը սպասէր աշխատանոցէ դուրս։ Կ'աւելցնէր թէ բոլորովին թարմ տեղեկութիւններ պիտի հաղորդէր իր դիրքի փոփոխութեան մասին, ինչ որ պիտի յաղթահարէր մանկամարդ աղջկան կամքը։

Կապրիէլ ճշդապահ գտնուեցաւ որոշուած ժամադրութեան մէջ։

— Ի՞նչ նոր բաներ պիտի իմացնէք ինծի, հարցուց Կապրիէլ։

— Սիրելիս, ամէն ինչ կարգադրուած է, պատասխանեց Ժիւլ, ձեռքերը շփելով... Ալ կրնաս մնաս բարով ըսել Թէքսրամ փողոցի տան... Քեզի կը սպասեն նոր բնակարանիդ մէջ։

Գործաւորուհին գլխու պտոյտ մը ունեցաւ։

— Ե՞րբ։

— Այսօր իսկ, եւ առանց վայրկեան մը կորսնցնելու։

Թէեւ վճռական եղած էր տիկին Մալեռի հետ ունեցած տեսակցութիւնը, սակայն Կապրիէլ տակաւին կը կասկածէր թէ Ժիւլի խոստումները մեծ ապահովութիւններ չէի՞ն, նման անոնց որոնցմով կը հրապուրէր զինքը, երբ փոքր աղջիկ մըն էր՝ ամէն բանի վրայ զարմացող։

Այս անգամ, սակայն, կ'երեւայ թէ Ժիւլ ճշմարտութիւնը ըսած էր։ Կապրիէլ համոզուած էր տիկին Մալեռի զաւակը ըլլալուն։

Բայց Ժիւլ պիտի յաջողէր երեւան հանել Կապրիէլի ընտանիքը։

Իր կորսնցուցած եղբօր հաստատական լուրին հանդէպ Կապրիէլի սիրտը խայտաց ինքնաբերաբար։

— Վերջապէս ես ալ մայր մը պիտի ունենամ ուրիշներուն պէս։

Ժիւլ շարժում մը ըրաւ, հանդարտեցնելու համար զայն։

— Մինչ իկա, տասնեակ մը յափշտակուեր մէկէնիմէկ... Չեմ գիտեր թէ մինչեւ հոս հասած ենք... Առայժմ տիկին տը Լանժվիլ կամուսնին բնակարանը նախկարանելու են, անոր ըստ ծը մաքրի ընելու պայմանաւ։

— Ուրեմն կը ճանչնա՞ք տիկին տը Լանժվիլը, հարցուց Կապրիէլ։

— Գիտես թէ միշտ լաւ յարաբերութիւններ ունեցած եմ... Մնաց որ, անծանօթ մը չես կոմսուհիին համար, քանի որ, ինչպէս ինք ըսաւ, իր զգեստներուն փորձը կը կատարես։

Կապրիէլ չպատասխանեց։

Ապշահար, շփոթահար էր... Երբեք մտքէն չէր անցուցած թէ այդ ազնուական գուրգ կին՝ իրեն պէս անշքան գործաւորուհիի մը ճակատագրին վրայ մեծ ներգործութիւն պիտի ունենար։

Ժիւլ շուտով խորհրդածելու ատեն չտուաւ, յարեց.

— Կը հասկնամ որ տուած լուրս զարմանք պատճառեց ձեզի... բայց սիրելիս ինչպէս կը տեսնես, կեանքէն աւելի անճշմարտանման բան չկայ աշխարհի մէջ... Մնաց որ, զարմանալու պատճառ չունիս... Տիկին տը Լանժվիլ կը հաւատայ թէ շատ կը շահագրգռուէր քեզմով, ձեր ծագումը չգիտնալով հանդերձ... հիմա որ կը ճանչնայ, համակրանք եւ նոյն իսկ գորով կը զգայ քեզի նկատմամբ. որոշած է ամէն ինչ ընել՝ քու կորսնցուցած ընտանիքդ երեւան հանելու համար։

(Շարունակելի)